

Jeugdige minne-spiegel

Pieter Nootmans

bron

Pieter Nootmans, *Jeugdige minne-spiegel*. Isaac Burchoorn, Den Haag 1634

Zie voor verantwoording: http://www.dbnl.org/tekst/noot008jeug01_01/colofon.php

© 2012 dbnl

The logo for the Dutch Bibliography (dbnl) consists of the lowercase letters 'dbnl' in a blue, sans-serif font. The letter 'd' is stylized with a small hook at the top.

[Hier straelt Apolloos-glans voor d'ongemeene Zielen]

AEtat. XXXIII Anno 1634

P. Stavarinus pinxit. W. Hondius sculpsit.

*Hier straelt Apolloos-glans voor d'ongemeene Zielen,
En flickert op het Beeldt van NOOTMANS SPITS' GEVVEET,
Vermits hy 't dom verstant in Chaos kan vernielen,
Soo werd sijn Hoof-scheels-dack voor Iupiter bekleedt.*

I. Burchoorn

***Bedenckelijcke Ziels-glooring, Stralende uyt de Minne-Spiegel van den
wel-geleerden, sin-rijcken, soet-vloeyenden Poëet P. Nootmans.***

*Nu Iovis gulde Zael staet voor de Geesten open,
Soo komt mijn grage Ziel daer binnen in-geslopen,
En schept een soete lust in d'ongemeene Vreugdt
Van 't Goddelijck gewin der tijdelijcke deugdt;
En d'wjl ick 'tspits-gegluer bestier voor Titans-klaerheydt,
Soo blixemt my in't oogh een door-geploegde Waerheydt,
Gevoedt met 't eelste mergh der Hoofden herssens-klem:
Op dat ick mach verstaen een Hemel-hooge Stem!*

*Dus, als ik eens begin op Helicon te pijnen,
 Soo sie ick dat de Goon by duysenden verschijnen,
 En lauw'ren NOOTMANS Hooft met zadeloos gewas:
 'tGeen eertijds, door 'tvermaeck, een siecke Ziel genas!
 En t'wijl sijn steylen geest ontfangt Parnassi-drupp'len,
 Soo schijnt ons 'tjeugdigh hart als uyt het lijff te hupp'len:
 Mits dat Minervaas-Pronck wert van hem op-gericht
 Door't innerlijck gevoel van 'tuytterlijck gesicht.
 Want nu ons wort verthoont dat hy de Sang-Godinnen,
 Door aen-geboren aerdt, kan staetelijck verwinnen,
 Soo stelt hy ons te voor een Minne-Spiegels-glans,
 En vlecht met Venus selfs een Maegdelijcke Krans:
 Hier doet hy Coridon seer lieffelijcken smeken,
 Om 'tdoor-gestaelde hart van Silvia te breken.*

*Daer geeft hy Daiph'lo moet, om minnelijck te staen
 Waer Laura, met haer Vee, komt dagelijcx gegaen
 Amintas schijnt van liefd' als aemeloos te hijgen,
 Wanneer hy sijn Lerind' doet duysent bloosjens krijgen
 En Titer staet en wacht nae Rosemonds-gebiedt
 Soo langh hem 'tblinde VVicht met minne-pijltjens schiet:
 Iae Hymenaeus doet de lieve Bruylofs-Sangen
 Aen 't Echt-beminnend' volck gewilligh over-langen;
 Dies Cupido daer snelt, en wemelt ginds en weer,
 Tot dat hy heeft sijn wil van 't minnelijck begeer.
 VVel, op dan, Keeltjens, op! laet hooren soete Meysjens
 V held're Hemel-stem; die NOOTMANS duysent reysjens
 Heeft innerlijck begaeft met soo een hoogh gemoedt,
 Dat noch sijn vlugge Pen de witte Velden voedt!*

*Dus stijgh dan, metten geest, tot boven in den Hemel,
 En sweeff tot op den top van 't onder-aerdsch gewemel,
 Iae vraegh Apollo selfs wat datter dient gedaen
 Wanneer ghy 't geestig Hooft kroont met de lauwer-blaen:
 'kVedd' dat sijn helle glans u in 'tgesicht sal schett'ren,
 Als of hy waer geneygt u 'tbeckeneel te plett'ren;
 Iae sal een gulde Klauw doen stralen door het swerck,
 En gronden uyt de grondt een grondeloose Kerck!
 Dies is 't een lastigh pack sijn Hoofdens-Pronck te cieren,
 En door sijn slavigh breyn begoddelijckt te swieren;
 Want wie ons NOOTMANS ROEMT, EN GEEFT VERDIENDE LOFF,
 Ontsluyt een stale deur van Pallas eygen Hoff.*

I. Burchhoorn.

Noch een vonckjen aen den selven:

Heete Bergen, koude Klippen,
 Hemel-trotsers, spitse Tippen,
 Stekel-Beyers honigh-soet,
 Slaven van de swarte Vloedt,
 Ongezielde Dicht-mis prijsers,
 Valsch-gestelde Sonne-wijsers,
 Losse Kenders van de Kunst,
 Blindt-geboren sonder gunst,
 Soo ghy't rijmen soeckt te peylen?
 Wilt dan NOOTMANS geest bezeylen:
 Wiens bezieltheyt noyt verhuyst
 Dwijn den Emstel moedigh bruyst
 Want hy is een van de meesten
 Die de herssens op de leesten
 Weet te spannen licht en swaer,
 Voor des Hemels Kandelaer:
 Als sijn versen hier uyt-wijsen,
 Die haer selven eeuwigh prijsen
 Dat den Momus suyse-bolt,
 En soo los daer henen rolt?
 Dies kan nu de *FAEM'* haer vleug'len
 Langer niet, met kracht, beteug'len,
 Twijn sy 'tuyt-gesmeede Zaet
 Roemelijck verspreyen gaet
 Dus ghy Maegden, Hemel-Dieren,
 Hebje lust te tiere-lieren
 Met een lieve Speel-genoodt?
 Neem dees SPIEGEL op de schoot;
 Singh dan, als een swarte Lijster,
 Niet te veerdigh, niet te bijster;
 Laet, door soete keels-geluyt,
 Dichters-Loff eens klincken uyt
 Kroont hem, singend', met Lauw'rieren
 Die u luyster kan verçieren,
 Roemt gestadigh, waer gy meugt,
 NOOTMANS eygen Zielens-vreugt.

Semper amans.

**Loff-Stoff, Ter eeren de geest-verlichtende, liefde-rijcke,
konstigh-geslepenen Minne-Spiegel van D. P. Nootmans.**

Siet! Maegden, lieflijk Volck siet! Minnaers, die nu blakert,
Wat NOOTMANS heeft gebaerd, wat Nootmans heeft gebakert,
Wat Nootmans voedsel voedt, wat Nootmans spelsel stelt:
Vry om te zijn gevrijdt, als Vryers vryheydt quelt.
Mans-noodt, en Vrouwen-hulp glanst yder thans voor oogen;
Mans-noodt is sonder noodt: als Nootmans reden poogen
Te doen een noodigh blijck. O! 'twonder Onder-soeck
Doet wijsen op het Wijs, doet locken inden Boeck!
Om uyt een Spiegel-Geest een geestigh Nut te winnen,
Wanneer men wil besteen tijdt, lust, gesicht, en sinnen,

Ter liefde van de Man, die Venus heeft genoodt,
 Ten dienste van haer Soon, in spijt van Nijdt, en Doodt:
 Om dat het Werelt-Vack rond-om sou mogen weten
 Dat Hollandt is vervult (by Noodt) met veel Poëten,
 En Noyt en blijft versaedt, soo langh daer Redens-Zaet
 Mach groeyen in het Breyn, als 'tgroeyen stille staet.
 Kijckt hier-om, soet Gehoor, by sonn', by kaers, of lampen,
 Snuyt on-lust, om vermaeck, verdrijft de lóóme dampen`
 Ontsluyt, voor ghy besluyt, dees SPIEGEL aengenaem,
 Soeckt datje N O O T M A N S vint, dan wint ghy oock sijn Faem.

Adr: v: Venne.

Ick soeck, en vind'.

Oda***Op de wel-gerijmde Minne-Spiegel van den hoogh-vloeyenden Poëet P. Nootmans.***

Siet eens hoe de honingh-byen,
(Inde vroege Lentens-tyen,
 Als de Sonne, door 'tbesteck,
 Scheydt van 'tNoorder-kreeften-heck,
Als haer blonde goude stralen
Flonck'ren over bergh' en dalen,
 Als het bladeloose kruyt
 Wt de bruyne aerde spruyt,
Als de lieve roode rosen
Staen op 'taengenaemst' en blosen,

Als *Natura* 'tsuycker-soet
Wt haer knopjens parssen doet,
Hoe sy't ted're lijf bereyen,
Om het geluw was te breyen,
Kluchtigh om het kleyn gebeent,
Dat den Hemel haer verleent,
Hoe sy met haer leger troppen,
Schijnen 'tHaegsche Bosch te stoppen,
Hoe sy swarmen door malkaer
Of het altijt Somer waer,
Hoe sy op haer wieckjens drillen,
Om in tijt geen tijt te spillen,
Soo sult ghy, ô rijpe Ieughdt,
Suygen u vermaeck en vreugdt,

Als ghy sult verselschapt wesen,
En dees *Minne-Spiegel* lesen:
 Spiegel daer ghy met voor-dacht
 In bespeurt de Minne-klacht.
Spiegel daer ghy vaeck voor oogen
Siet hoe dat ghy wordt bedrogen,
 Als g'u sinnen eens bedaerdt
 Van die naulijcx eer zijn waerdt,
Spiegel daer ghy, alle dagen,
Siet u aengename plagen,
 Daer ghy soo verdwaelt om loopt,
 En u selven aen verknoopt!
Spiegel daer ghy uyt kond' mercken
Cupidoos geswinde wercken:

Hoe dat *Titer* sit en treurt,
En beweent sijn eygen beurt.
Spiegel daer men noch bysondert,
Sich door reden in verwondert,
Als men NOOTMANS aerdigheydt
In bespeurt, en vaerdigheydt.
Haegsche Ioffren, soete Dieren,
Vlecht hem kransjes van *Lauw'rieren*
Kust hem voor sijn kaeck en mondt,
Dat hy bet door-tast u grondt!

B. Ryndorp.
'kWacht een beter.

***Letter-strooyingh, Op de Min-rijcke MINNE-SPIEGEL van den
sin-rijcken, soet-vloeyenden Rijmer P. Nootmans.***

Ghy Maegden die verpocht 'lief-lockend' minnigh vleyen
 Van Ampheis Hemel-stem, maeck dat u Goden galm,
 Door 'tkrchtig lips-gerey, nu roept om Mirth en Palm,
 Om schaeck'len Nootmans Ziel aen d'Heliconsche Reye'
 Wil met dees Spiegel-glans Erato selfs geleyen
 Mondt-roerigh nae de Bron der wijse Hypocreen,
 Waer sijn begaefde Geest, bevochtigt door de re'en,
 Neurt selfs Thalia uyt, met lust, op vreugds-schalmeye:
 Geen Loff soo woorden-rijck, geen drucksel tot een Krans
 Is waerd' genoegh sijn Hooft; maer treck uyt Phoebi-glans
 Een Tros van't guld' gestrael, en noyt-geshoren krulsel,
 En krul die om 'tgekrol van Nootmans swadd'righ Hayr,
 Gewelkomt op't Parnas van al der Goden-schaer:
 Alleen tot uwer eer, en tot sijn Harssens Hulsel.

H. de Keyser. Tracht nae't suyver.

Eer-dicht

*Tot loff van den vermaerden Rijmer P. Nootmans op sijn Liedt-Boeck,
genaemt de Minne-Spiegel.*

Ghy Rijmers die, door geest uws breyns-geslepe harsen,
De wel-gevoede reën uyt u vernuft doet parssen!
Ghy die soo menigmael u Famaas-loff uyt-singt
Wanneer de gulde Son door duysterheden dringt!
Ontsluyt u sinnens-Choor, ontgrendelt uwe krachten,
En opent 'tkloecke breyn uws hooge sins-gedachten,
En siet wat volle vreugdt op 'tHel'con wort vertelt,
Alwaer Eratoos-stem dees Minne-Spiegel meldt:
Een Spiegel vande Min, een Spiegel voor de Dieren
Die 'tysig-koele hart tot minnens-dwang-lust stieren:
Een dwangh die't flicker-Licht, en Starrens goot vermoogh,
Met onverwachte pijn, den boesem over-toogh.
Kom herwaerts, soet Geslacht, en grage Leserinnen,
Hier sult ghy u vermaeck in Sang-Gedichte vinnen,

Hier sult ghy uwe lust, en maegdelijcke Jeugdt
 Verquicken op het soets' in minnelijcke vreugdt.
 Hier vindt ghy voor u oogh, hoe NOOTMANS, met sijn dichten,
 Een droevigh minnend' hart van droefheyt kan verlichten.
 Door liefelijck gesmeeck, door aengenaem gevry,
 Door minnens soet gestreel, door lieve-kosery.
 Dus als ghy zijt versaemt, en lust scheidt in het quelen,
 Vat dese Spiegel aen, die sal u stracks mee-deelen
 Waer nae u soete ziel met gragen yver jaegt;
 Dies bidd' ik, nevens my, hem uwe gonst toe-draegt;
 Iae thoont ghy danckbaer zijt: geeff hem tot dichts-belooning
 Een roemelijcke Naem, en in u hart sijn wooning;
 Op dat sijn langh geheugh u nimmer en ontgaet,
 Maer sijn soo waerde loff doch altijd by u laet.
 Dies wensch ick stadigh aen dat Atrops hem wil sparen
 Tot dat hy heeft beleeft des ouden Nestors jaren.

P. Tribolet. *'k'Wroet nae't End.*

Lof-Basuyn.***Prijs-waerdigh uyt-galmende de nuttigheydt van de Minne-Spiegel des
hoogh-dravenden Poëet P. Nootmans.***

Ontsluyt het schoon gebloos uws koralijne lippen
 Ghy Maegdelijcke Rey: die in u vreugdens-tijdt
 Laet uyt u lieve mondt heel vrolijck en verblijdt,
 Met lieffelijck geschal veel Minne-deuntjes slippen:

Stel Nootmans nu ten thoon op d'eer-traps-hoogste-tippen;
 Wiens Naem door ouderdom hier nimmermeer verslijt!
 Wiens Schriften, vol van sin, gestadigh zijn bevrijdt
 Schip-breuck te lijden aen vergetelhedens-klippen.

Meent ghy genoegh te doen sijn Minne-Spiegel aerdigh
 Te singen naer u lust? Neen, hy is meerder waerdigh,
 Vermits hy u vervult met aengename vreugt:

Hier valt nog meer te doen: Parst uyt u held're keeltjes
 Met sangh sijn eer en loff, O suycker-soete Beeltjes!
 En kroont sijn geestigh Hooft met Kransjes van de leugt.

P. van Oostrvm. Keur baert angst.

**Cypresse-Lijste, Passende omme de lief-stralende Minne-Spiegel,
voor-gesteld door den diep-sinnigen Poëet P. Nootmans.**

*Lof zy de blonde Godt, die 'tjeugdigh Hooft bekranst
En konstelijck verçiert met Daphnis groene lov'ren
Een Godt die, door 'tgeflick, het hoornigh Licht beglanst,
En geeft dat volle macht de duysterheydt te ov'ren,
Iae schiet een glinster-strael in't breynelijcke hooft
Van dees geswinde Geest die't inniglijck verweckte
Tot kloecke Poësy: het scheelsel scheen geklooft,
Door dien de nevels-damp de harssens-glimp bedeckte,*

*Iae dompigh had bedomt; doch 'twesen duyden uyt
Wat Phoebus in hem wracht, en hoe dat hem begaefde
De Reen-bezielde Maegt met wijselijck besluyt,
Om dat hy op 'tParnas' soo minnelijken slaefde:
Dies was't te schoonen Licht te weem'lend langh in't duyster;
Want dit weer-stralend' breyn dat braeckte vaeck by een
Veel vonckjens, die terstont bethoonde sulcken luyster
Dat haer veer-glansigh licht een yders oogh bescheen.
De Schuym-Godin besloot door hare minne-wecker
Te noemen dese Strael een Spiegel van de Min,
En stierden uyt den Throon de kleyn-gevlerckte Lecker,
Die stracks de boodschap bracht uyt last van dees Godin,
'tGeen Nootmans gaf gehoor; dies nam hy stracks sijn veder;
En samelde by een soo menigh glinster-vonck*

*Van lieve-koosery der Nymphjes soet en teder;
 Soo dat dit blinkend' Glas hem selfs in d'oogen blonck
 Dit stelden hy ten thoon, dees Ader deed' hy springen
 Om u, O soete Rey der Maegden jongh-bejaert,
 Om u die vaeck de lust en geest port tot het singen,
 En staegh naer 'nieuwe wenscht. hier is dan nieu gebaert
 Een Spiegel, die u leert hoe Cupido sijn Schichten
 Onzichtbaer schieten kan in't hertjen van een Maegt;
 Ten ander, sal sy u oock deugdelijcken stichten
 Hoe dat ghy in't versoeck u kuysch en eerlijck draegt.
 Dus, Maegdelijcke Schaer, vlecht Myrth' en bloeme-kransen
 Tot loon van dit sijn Werck, en bieds' hem blijck'lijck aen.
 Bos-Nymphjes schatert uyt sijn deuntjes in het danssen,
 En kroont hem al-gelijck met versche Lauwer-blaen.*

C. STRIBEE. Deugdt teelt Rijckdom.

**Lof-Rijmpjen ter eeren de jeugdige Minne-Spiegel van den
soet-vloeyenden Poëet en Rijmer P. Nootmans.**

O Bataefsche Veldt-Godinnen
 Juyg nu vrolijk in de Rey.
 Laet u heusche soete sinnen
 Met een dartel veldt-geschrey
 tHaegsche lommer-bosch door klat'ren,
 Dat de Echoos holle stem
 Op het onverdienst' komt schat'ren.
 Juyg sijn Loff; en prijs doch hem,
 Hy die waerdigh is te prijsen
 Die u Minnens-Spiegel thoont:
 'kSie 'tGedicht ten wolcken rijsen,
 'tWort met Lauwer-blaen bekroont.
 'kMoet u, soete Nymphjens vragen,
 Die hier uwe woon-stee houdt
 In het prachtigh 'sGraven-Hage,
 Of by't tellig-rijcke Wout,
 Of by 'sVijvers soete stroomtjes,
 Daer, by't toorts-licht, 'tsoet geluyt,
 Onder d'schaduw' van de boomtjes,
 Ruysen 'sMinnaers-klachtjens uyt.
 Laet ick oock tot uwaerts komen
 Die het holle Ty beschrijt,
 Ey Goddin van d'Amstel-stroomen
 Die nu soo geluckigh zijt:
 Siet, dees heeft uyt u gesogen
 'tSap der heyl'ge Poësy;
 Dies hebt ghy hem op-getoogen
 In Reen-rijcke leckerny:
 Neffens u sal ick aen-spreken
 Al wat held're keelen heeft.
 Siet dees aengename treken
 Komt, al wat op aerden leeft,
 Spiegel u in dese dichten,
 Sing dees held're versen soet,
 'tSal u swaren geest verlichten,
 'tSal verquicken doen u bloet,
 Singh tot NOOTMANS loff en eere.
 O soet vloeyende Poëet
 Kon mijn pen u Loff vermeeren;
 Hart, en stem, en handt is reedt.

A. vanden Bergh. Uyt d'een in d'ander Krijgh.

Aen Venus.

Ghy die het preutsche Paphos-Hoff
 Verçiert door uwe schoonheyds-loff,
 Ghy die in Cypro over zee,
 Dicht by de Carapaetsche Ree,
 U Tempel, van Saphyr geboudt,
 Voor yder lieverdt open houdt:
 Op dat hy voor u Marmer-Beeldt,
 (Van oudts met Godtheyds-glans ver-eeldt)
 Neer-kniele met een buygsaem hart,
 En klage d'in-gegrifte smart,
 Die uwe Godtheydt schieten kan
 In 'tharte van een yder man.
¹Waer in men aen de gulde wandt
 Siet af-gemaelt den heeten brandt

1 Offer-Schilderyen van de kracht der Liefde, hangende in den tempel van Venus.

Die, door de altijd-schoon Heleen,
Sich spreide door d'Onschaecker heen.
Waer in men siet geschildert staen
Hoe sich Iupijn, dan in een Swaen,
Dan in een macke witte Koe
Her-scheppigh konde maken toe,
Hoe hy sijn Leda, nae-gejaegt,
In goude drupp'len hadt ont-maegt.
Hoe dat Apollo, selfs de Son,
Mercury kindt na-rennen kon,
Die negen jaren in het veldt
(Als Hoeder over 'tVee gesteldt)
Met worper, of een elfen-stock
Gingh asen 'tThessaleensche Vlock,
Op dat hy, nae bewesen trouw,
Sou erven tot sijn echte Vrouw,

Des Konings eerst', en eenigh kindt,
Soo langen tijdt van hem bemindt,
Waer in men noch siet uyt-gedruckt
Hoe Thisbes liefde is mis-lukt,
Doe sy, om hare tweede Ziel,
In 'tblaeu-gestaelde neder-viel.

Waer in dat Echoos droeve stem
Narcissi-klacht met staegh gehem
Nae-bootsigh weder-gallemt selff,
Al of sy was in 'tgroot gewelff,
Haers on-beganck'lijck duyster Kluys,
Of 'tStemmeloose galmigh huys.
Waer in Leanders bleecke doodt,
Noch tuygt sijn alder-laetste noodt,
Doen hy van dHellespontsche strandt,
(Door Heroos-liefde gantsch ont-mandt)

Met uyt-gestreckte narmens-snee
Door-kloof de dolheyt van de Zee.

Waer in dat Plutoos-hobbel-kar,
Gelijck een vuyr'ge blixems-star,
Soo schrickelijck staet aff-gemaelt,
Dat 'tschijnt hy weer nae 'tAchron daeldt;
Alwaer sijn Nickerlijck gestoet
Proserpina soo heeft begroet,
Dat sy haer gloey'ge klacht uyt-galmt,
Die voor haer moeders oogh op-palmt,
En wenscht dat yder minne-vonck,
Dat yder oogens-soet gelonck,
Dat yder tover-straels-gegluyr,
Dat yder gifje van Natuyr,
Dat yder aengename tredt,
Dat yder lidt soo braef geset,

Dat yder hayrtje van haer hooft,
Dat al wat Minnaers hart verdooft
Verander in een naer gesicht,
En dat sy maer het Sonne-licht
Aenschouwe voor de naerheyds-lamp,
Of eyndeloose nevels-damp.

Waer in men siet de lange nacht
(Doe Alcumena wierdt verkracht)
Rond-om de steyle Zuyl-Pilaer,
Tot aen het gulde pronck-Altær
Soo liefelijck geschildert staen,
Dat (d'wijl de groene Lauwer-blaen
Beproncken 'thooft van haren man)
Sy 'tsuycker-soet genieten kan,
'tGeen Jupiter soo vruchtbaer daeuwt,
Dat (of sy tiert, of sribb'ligh graeuwt)

Den Goden-dwinger nae den aerdt
Van 'sVaders krachten wierdt gebaerdt.
Waer in men noch voor oogen siet
Hoe vluchtigh Theseus henen vliedt,
En Minos-kindt, van hoogen Staet,
Op't neer-gespreyde bedt verlaet,
Waer op, in Ariadnes schoot,
Hy sijn her-vatte lust genoot.

Waer in men Sophonisbaas schim
Op-rijsen siet, met naer gegrim,
Voor 'tleger-stee van Massinis,
Die stadigh noch onrustigh is:
Om dat (die hem haer eere schonck)
Hy met een toe-gemaecten dronck,
Door sijne Slaeff, soo licht vergaff,
En druckte in't vergetel-graff,

VVaer aen sijn trouweloose lust
Soo menigmalen wierdt geblust.

VVaer in men voorts geschildert siet
VVat vreugdt, wat lust, wat swaer verdriet
De vuyr'ge Minne stoocken kan
In 'tstale hart van vrou of man;
Soo offer ick voor uwen Throon,
Verheerlijckt door u blinde Soon,
Een klare Spiegel vande Min,
Uyt-beeldster eens verliefde sin.
VVaer in, als met penseel gemaeldt,
Mijn ruwe pen heeft droef verhaeldt
VVat dat de Min bewesen heeft
Aen die in onse eeuwe leeft.
Hier hoordt ghy klagen Rosamond,
Hoe dat haer hartjen is door-wondt,

Door dien (hoewel sy bitter schreydt)
Noch Daphne varder van haer weydt.
Daer vindt ghy Titers vaste trouw,
Die hy sijn Lief, sijn waerde Vrouw,
Slechts om een weder-kusje biedt,
Maer even-wel noch van hem vliedt.
Hier stroomt Filanders-tranens-vloedt,
Die sijn Grusella parssen doet
Uyt d'open vensters van sijn hoofd,
'Tgeen sy (ô wreede) niet gelooft.

Daer wil Amintas, kroon, en staff,
Iae al wat hem den Hemel gaff,
Op-offren sijne schoon Lerind',
Indien sy weer den Koningh mindt.
Hier vindt ghy noch, ô schoon Godin,
Verscheyde krachten van de Min,

Verscheyde deuntjens van het soet
Dat yder Lieverdt lieven doet.
Daer siet ghy dat de toortse praelt
Die Bacchi Soon licht-schijnigh straelt
Op menigh eerlijck Bruylofs-Feest,
Waer Fesceninus is geweest.
Neem dan dees Minne-Spiegel aen,
En laet hem voor u oogen staen,
Soo sult ghy spieg'len, in het kort,
Hoe Hollandt oock betovert wort,
Hoe Hollandt voor u krachten beeft,
Hoe Hollandt door u Minne leeft,
Hoe Hollandt al u doen behaegt,
Hoe Hollandt al u lasten draegt,
Hoe Hollandt Weder-Minne thoont,
En Weder-Lievers droefheyt loont.

Een of Geen.

Nieu-Iaers-Geschenk of Jeugdige Minne-Spiegels-Op-dragt, Aen den Eersamen, Rijm-wetende P. Tribolet.

Eer-waerde Vriendt, hoe-wel ick mijne drooge lippen inde Dicht-Konst-gevende Wateren der in-geslagen-hengsten-Bron (gelijck Hesiodus) niet en hebbe bevochtigt, noch op den heylig-gewijden, twee-toppigen Musen-Bergh (gelijck Ennius) hebbe geslapen; Maer de van de Natuyre in my aen-gheboren genegentheydt tot de nimmer-vol-presen Neder-duytsche Rijm-Konste, mijne seer swacke ende altijd treur-siecke Sangeres, tot noch toe geduyriglijck als op-gequeeckt, ende met een Wasdoms-voort-telende voedsel op-gekoestert heeft, ten eynde ick een wey-

nigh mijns ledigen tijds soo met de lievende Erato, als met de treurachtige Melpomene sou over-brengen, heb ick na voor-gaende neyg-lust, de selve Redens-prickel-spoor niet stomp-vijlende, maer als door oeffeningh verscharpende, eenige soo echts-eer-giften, als treur- ende bly-gesangen, (uyt mijne ruwe Pen allengskens uyt-gevallen) door veler Vrienden versoeck, als tot eenen jeugdigen Minne-Spiegel al-hier byeen geschraept. Ick weete dat ick hier het scharp-gebit van den altijd-belellende, doch noyt-verbeterende Berisper, noch de bespottelijke waen-wetenheydt des op-getooyden Haegsche Crispinus niet en sal ontvluchten; doch haer beyder licht-veerdigheydt met Redens-Waeg-schael over-weghende, ende mijn selven met het oude Spreeck-woordt (het ydel vat bomt meest) te vreden stellende, heb ick niet konnen nae-laten desen mijne Minne-Spiegel U. E. in-geboren Beleeftheydt, Eer-biedelijck, voor een Nieu-Iaer-Geschenck, op te dragen: versoeckende, dat deselve een

kleyne bescherm-plaetse, voor alle licht-belellende Bet-weters, achter U. E. met goet-dadigheydt-sterck-op-geboude-Borst-weeringh bekomen magh` Dewelck doende, sal stadigh verbonden zijn U. E. een woordens-Danck-Offer op te offeren. Vaerdt wel.

Hage, den 25 van Lou-Maendt, 1634.

P. Nootmans. Een of Geen.

Aen de Haegsche Ioff'ren.

Haegsche Maegden, soete Dieren,
Wien de kronck-vlechjes swieren,
Om het dick bekruyfde hooft,
Die met uwe starre-lichjes,
En gestage dwang-gesichjes,
Yder Minnaer schier verdooft.

Die met uwe toover-gunsjes,
Aengename Minne-Kunsjes
(In Vrou Venus School geleert)
Die met al u troetel vleyen
Schijnt een Hemel te bereyen,
Die den lievert schier verteert.

Siet mijn Sangeresse weder,
Stierend' mijne swacke veder,
Stelt u voor u lief gesicht,
Eenen Spiegel vande Minne
Spiegel die verliefde sinnen,
Weer uyt-beeldt door d'blinde Wicht.

Hier in spiegelt men voor oogen,
Hoe dat Titer is bedrogen
Door een bitter-soete pijn,
Die nae vele droeve nachjes,
Nae veel vruchteloose klachjes
Selden weer gelieft mocht zijn.

Hier in kan men noch bemercken,
Rechte weder-liefdes wercken,

Daer de lieve Laura schreydt,
Die seer willigh alle Staten
Vande Wereldt wilt verlaten,
Soo Filander met haer weydt.

Doch gelijk de woeste baren
Dan verdwijnen dan vergaren,
Inde ongeschuymde Zee,
Even gaet het met het minnen,
Even met de wilde sinnen,
Even met de Liefde mee.

Dies ick bid u, In het lesen,
Wildt my mededogend' wesen,
Soo mijn Penne, swack en teer,
Heeft niet wel, maer plomp geschreven,
Noch nae u waerdy gegeven
Uwe wel-verdiende Eer.

P. Nootmans.

Een of geen.

Aen den Berisper.

Bet-weter, gantsch ont-aerdt, geen Schepsel, wan-geschapen,
Bespotter van het goet, die yders doet' begrimt,
Ghy, die het Al bedilt, en selfs noch meer verslimt:
Stoot open 'tvinnigh oogh; 'tis langh genoegh geslapen,
Spar open uwen beck, en giftigh wil begapen
Dit Boeck, 'tgeen wonder-vreemdt u bitse breyn beklimt!
Keer wegh u breyn'loos hoofd; niet waerdt dat u beglimt
De glans van Reden-rijck, geharnast met haer Wapen.
Vraegt ghy wat wapen zy (trots meen'gen vromen Vorst)
Voerdt, Goddelijck vergult, op hare ted're borst?
Ick antwoordt: Reens-beleydt, om Spotters af te weren;
'Tis Reden die geen Konst (hoewel van u bemorst)
Beschimpt, maer als Pyreen naer meerder Reden dorst:
Dies sult ghy in u spijt en bitt're nijdt verteeren.

Een of Geen.

Af-scheydt-Liedt, Gemaect ter eeren d'Eerbare Iufvrouwe Isabella Vonck, Huys-vrouwe vanden Manhaften Capiteyn ELEAZER VONCK; op het vertreck van voor de Geluck-Stadt op de Elve nae Amsterdam, 1629.

Stemme: Blyschap van my vliet.

*Treurt benaeude borst
Schreyt met droeve reden
Nu ghy zijn bemorst
Vol van droevigheden.
Opent my mijn graff,
Ach! mijn ziels-behagen;
Die den Hemel gaff
Is my, laes! ontdragen;
Al mijn ziels-vermaeck,
O! te wreede saeck!
Swiert op Zee-voogds golven groot,*

*Rust doch Godt Neptuyn.
 Deckt u wolcken bruyen,
 'kBid schort uwe winden snoot,
 'Vilt haer nu geleyen
 En den stroom bereyen
 Die in d'Amstels narme swiert
 Gunt mijn aemelose
 Dat de Zee verpose
 Noch de Noord-buy haer begiert.*

II.

*VWant mijn Zielens-vreugdt,
 Al mijn troost en leven,
 'tPronck van alle deught
 Is my thans ontdreven.
 Die als Sons-perryuck
 Met haer gulde stralen
 Dringt de Maen te duyck,
 Doet de Starren dwalen.
 Die, als d'hooghste Schat,
 Al mijn ziel besat,
 Schuylt voor my haer Hemels licht,
 Die mijn kiels-troost was,
 En mijn smart genas
 Voerd AEool' uyt mijn gesicht
 Die my kon bewegen
 Door haer soet bejegeu
 Op d'onrustbaer veldt sich geeft,*

*En dwingt my te sterven,
Die door't stadig derven
Van haer licht in droefheydt leeft.*

III.

*Soo de doodt my druckt
In dees bange aerde,
Ist om dat ontruckt
VVort mijn Lieff, mijn waerde;
Dan soo dit gestry
My weerom doet leven,
Sal ick d'heerschappy
Van mijn vreugdt u geven:
VVant ghy sijt mijn Son
Die den Hemel kon
Door u glans ontsteken aen,
Hesperus die schuylt
Op u schoonheydt pruylt,
En schort op haer omme-gaen.
Mocht ick met u paren
En weer t'saem vergaren
Onse vreugdt in Nestors tijdt,
Dan sou al mijn lijden
In haer ziel verblijden,
Die de droefheydt nu verslijt.*

IV.

*Soo den Opper-God
Van den hoogen Hemel*

Voerdt gelijk een lot
 D'onder-aersch-ge gewemel,
 En u wreedt besluyt
 Van sijn hooge krachten
 Dringt u 'tleven uyt
 Sal mijn ziel versmachten.
 Ach! mijn tranens-vloedt
 Mengelt sich in bloedt,
 Klimt ten hogen Hemel op;
 Mits een droeff geschey
 Stuurts ons zielen bey
 Nae de hoogste droefheyts top.
 Ach, dat ick moet scheyen!
 En den tijdt verbeyen
 Die ons weer te samen voegt,
 Dat ick u mijn schoone
 Niet en hou ten loone
 Voor mijn druck die my vernoegt.

V.

Doch hoe wel ghy droeff
 Speelt in mijn gedachten,
 Moet ick nae 't behoefff
 Van mijn vreugde wachten;
 En hoe wel de smart
 My loopt al te fel na,
 Sweer ick dat mijn hart
 Leeft in Isabella,

*Soo u een Liefds-Vonck
 Ziel en lichaem schonck,
 Die de doot van d'aerde scheidt,
 Bidd' ick schoone Vrouw
 Dat ons d'Echte Trouw
 Nae die opper-glory leydt;
 Die ons alle-beyde
 Godt den Heer bereyde
 Die op sijne wolcken sweeft:
 Laet u dit genoegen
 En den tijdt vervroegen
 Die ons t'saem gesontheyt geeft.*

Een of geen.

Pastorel,

Stemme, Soo't begint.

*Ach! schoon Amarillis
 Borren van mijn suchjes,
 Segh vry wat jou wil is,
 Voedster van mijn luchjes,
 Luchjes, die mijn Engelin
 Stort ten swacken boesem in.
 Ach! ijs-kil'ge Vrouw,
 Zielens vyandinne,
 Kneust ghy Daphnis trouw,
 Waerom draegh ick minne?*

2.

Laet de wreede stormen
 Van u minne-vlagen
 'tHart doch eens vervormen,
 Om dat ick gedragen
 Heb op mijn schoon Amaril
 Lieffelijcke liefde stil.
 Hemelsche Santin,
 Schoonste Harderinne,
 Segt my Afgodin
Waerom draegh ick minne?

3.

Al die schoone vlechjes
 Die rond-om u vliegen
 Zijn maer loose drechjes
 Die de Min bedriegen,
 En beklemmen soo met pijn
 d'Binnenst' ingewant van mijn
 Dat die kille doot
 In my wroet van binnen,
 Soo ghy 't hart af-stoot
Waerom draegh ick minne?

4.

Ick sal uwe schaepjes,
 Schoonste Amarillis,
 Drijven by de knaepjes
 Van u trouwe Phyllis
 Phyllis, die mijn Amaril
 Lodderlijcke wel bevil,
 Ach! sal ick dan niet
 U stael hart verwinnen?
 Soo sterff ick in't verdriet.
Waerom draegh ick minne?

5.

Soo ghy door u schoonheit
 Puffen wil de werelt,

En volmaecktheyts-kroon leyt
 In die deugd beperelt,
 Soo gunt uwe Daphne dan
 Dat hy wort u eygen man,
 Die't Vee treurigh weydt
 Soetste Tyranninne
 Soo ghy van my scheydt,
Waerom draegh ick minne?

6.

A. Wat wilt ghy dan Harder
 Hebben tot u erve?
 D. Dat ghy my niet varder
 Laet in liefde swerven.
 A. En off ick u gaff myn trou?
 D. Eeuwigh ick u minnen sou.
 A. Prijst der Goden loff
 Met u volle sinnen,
 Sy geeft harder stoff
Om ons t'saem te minnen.

Een of geen.

Daphnis-Klacht aen sijn Rosamonde

Stemme: Schoonste Larinde, waer heen &c.

Segh Rosamonde
 Schoone Goddinne
 Ghy die mijn hart in pijn beklemt
 Hebt ghy bevonden
 Dat mijne minne
 Van u Voogdesse is vervremt?

Segh doch waerom, mijn hart, mijn uyt gelesen
 Is u niet bewesen
 Al mijn wreede pijn?
 Die my door u, door liefd', en min voor desen
 Is in't hart geresen,
 Ach! ten kan niet zijn,
 Off uwe borst die is te seer verstaelt,
 Om dat ghy geen min met weder-min betaelt!

2.

Als ghy door 'toogen
 Eens op mijn lijden
 Dan uwe glans helaes! doet gaen,
 Alle medoogen
 Stel ick ter zijden
 Dat ick van u niet kan ontfaen;
 Want of mijn ziel gerust waer om te sterven
 Soud ghy dan be-erven
 Een loff-rijcke Faem?
 Neen; want u loff die sou daer door bederven,
 Ende vaeck verwerven
 Een soo wreede naem;
 Daerom Godin so gunt u Daphne rust,
 Die uwe borst met tranen vaeck bekust.

3.

Denckt op u woorden
 En uwen eede
 Die ghy mijn ziel gesworen hadt,
 Doen ghy bekoorde
 Recht als een wreede
 Daphnis-hart, en dat betradt
 Met een fel gemoedt van rechteloose reden,
 Om dat ick gebeden
 Had om uwe min
 Die ghy tot spijt 'tgeen is niet langh geleden
 Trachte te besteden
 Als een Tyrannin,

Niet eens op my, maer vast op Coridon
Die ghy bestraeld als wetteloose Son.

4.

Moet ick dan lijden
Dat eene Vrouwe
'tHart van een Griffioen my toont?
Waer in by tijden
Sellefs de trouwe
Vol van medogen heeft gewoont,
Soo moet ick dan door onverdiende schulden
In mijn doot gedulden
En grave-waerts gaen
Om dat ghy wreet mijn laetste uur vervulde
Waer door dat ick sulde
Op doods-gladde-baen;
Haest u dan voort. Komt Rosamonda voort,
Die mijne ziel met dobbel-doot vermoort.

5.

Ach over-wreede
Ziels vyandinne
Bittere Vrou, Neroonsche borst,
Segh my, wat reden
Port door u minne
Dat ghy nae ziel en lichaem dorst?
Van een die, laes! u schoonheyt braef van leden
Vaeck heeft aen-gebeden
Als een Af-godin;
Doch soo de Doot my strecken sal tot vrede
Van dat ick geleden
Heb door dese min,
Stel ick my vast in Rosamonds-gebiet,
Een wreede Vrouw, die'sHarders trou verliet!

Een of geen.

Mey-Liedt,**Stemme: *Om een die ick bemin.***

Stijgt na *Thoreas*-top
Heel'consche Reye!
 Recht *Pallas*-Standaert op;
 Wilt nu geleyen,
 Door 't kruyd'ge wout, de *Satyrs* en *Najaden*!
 Want dart'le *Flora* stelt
 Veel-verwigh in het velt
 Schoon bloemtjes, die sy telt
 Groen-rijck van bladen.

2. Aen-spraeck aen de Jonge Bataviers.

Iuygt vreugdigh, en ontwaect
 Ys-kil'ge menschen!
 Den grijsen winter staeckt,
 Helpt my nu wenschen
 Dat *Een-dracht* mach in *groen liefd'* weer bloeyen,
 Dat g'lijck die telgen groen
 Haer blaed'ren open doen,

Ons *Jeugt Neemt An*, mach voen
En 'tquaet besnoeyen!

3. Op 'tvertreck van Sijne Pr: Excell: nae 'sHartogen-Bosch.

Siet hoe den dollen *Mars*
Van vreugt kan schat'ren,
Die wapen-stant te wars
Sijn stem doet klat'ren,
En gord om 'tlijff den *Prince van Orangien*
Een *Rustingh* vast gekleeft
Daer *Wijsheydt* d'oogh op heeft,
En *Sterckheydt* steunsel geeft
Tot spijt van Spangien.

4. Vyerige Gebeden tot voor-spoet van het Landt.

Laet ons eendrachtig dan
Den *Heer* der Heeren
Ootmoedigh roepen an,
Dat hy vermeere
's Lands-Wasdom inde kracht van *Oorlogs-saecken*,
Dat hy door goeden Raet
Vast op ons Landen staet,
Noch *Eendracht* af en gaet,
Maer neerst'lijck waecke!

5.

Dus *Bataviersche Spruyt*
 Wilt liefd' betoonen,
 Mint *deugt*, stoot boosheyt uyt,
 Laet in u woonen
 Gestaed'ge sucht tot baet van d'oude *Armen!*
 Dus liefdt 'tGoedt *Ieught Neemt An!*
 Die *deughdt* verheffen kan,
 Soo zyt ghy nimmer van
Gods-Rijck-ontfarmen.

Een of Geen.

Kluchtigh Liedt,

Stemme: *Ach schoon Amarillis.*

Ey sie malle Teunis!
 Wel hoe trots, hoe bijster!
 Doch die vaertjes seun is
 Hebben moet een vrijster!
 Vrijster, die s'en mallery
Neemt voor suycker, pap en bry.
 Wech, wech malle Teun,
 Wech met al jou pracchen:

Ey keyeren, watten deun!
'Kmoet an sticken lacchen.

2.

Hoe sel dese Ioncker
Met senn spille bienen
Iaepjes meyt in't doncker
Rechjes keunen dienen,
Dienen met ien aerdigheyt
Datse stracx soo vaerdigh leyt,
En door 'tsuycker-soet
Rasjes wort sen bruydje,
Maer seyt mallen bloet:
Wegh; in spijt van Truytje.

3.

Met ien wisje wasje
Van s'en malle liegen
Kan dit loose Gasje
Wel een meyt bedriegen,
En vaeck op s'en suyer knort
Dat s'en broeck veel wyer wort,
Om dat scheele Truy
Teuntjes suycker-soetje,
Sey: dits niet een bruy
Met s'en angel-roetje.

4.

Lestmael seyse hangh-gat,
Wegh verbrangste keffert,
Om dat hy soo langh sat
By ons Buur-man Leffert,
En verdronck een pijntje bier
By een vaentjes turriff-vyer,
Noch waent deuse Loer
Sijn Vrou-Bruyt te trouwen,
Wegh, wegh, lompen Boer
Wilt jou eers-gat houwen.

5.

Als die leuye Luymert
 Sit by deuse Vrijster,
 Foy jy rechte sluymert,
 Wech jou asse-vijster
 Seyt sy met ien grammen moed,
 O dat ick dit ly! O bloedt!
 Wangt niet harden kan
 Dit besuckte pruylen,
 'Kslaej' in flarden dan
 Met mijn trijpe muylen.

6.

Dan gaet deuse gier'gaert
 By s'en ouwe Besje,
 Die voor hem het vier spaert
 In haer strooje nesje,
 En verwijt met laffigheyt
 Teuntjes volle straffigheyt;
 By gans darmen, bloed,
 Soud' ick haer noch trouwen?
 Neen, neen, 'kwil mijn goet
 Met mijn tuchjen houwen.

Een of Geen.

Larindes-Klacht aen Daphne die Laura lief,***Stemme: Segh Rosamonde &c.***

Dartele Schaepjes
Vaerom in't graesen
Stort u onnoosel oogh 'tgetraen?
Ist om de knaepjes
Die vluchtigh asen
Haer Lammer-vlock, en my ontgaen?
Ist om het gras en over-schrale weyden
Die ginds aen die heyden
Af-geknabbelt zijn?
Oft om de Bron, daer ick u vaecken luyden
En noyt van u scheyden
Voor u Nymphelij
Eerst uwe dorst, en hoogh-geswore quael
Heeft steeds geleest, helaes! soo menighmael?

2.

*Konde ghy tuygen
 Spraeckloose Boomen
 Die d'Echo vaeck in' wout verselt
 Iamm'righ in't buygen
 Ghy flux soud' komen
 By uwe Nymph, die staedigh smelt,
 In eene vloed van uyt-geputte oogen,
 Die steeds rollend' vlogen
 Langs mijn wangen heen;
 Om dat de sucht mijns lentens droeff uyt-drogen,
 Klachtigh is gesogen
 VVi mijn Daphnis-g'ween,
 Die om 'tgenot eens suycker-kusje soet
 Schuwt sijn Larind, en Laura valt te voet.*

3.

*Denckt om de kusjes
 En Mins bewegen
 VVaer mee dijn ziel gekoestert was.*

*Lockende lusjes,
 Die ghy gekregen
 Hebt in het groene klaver-gras.
 Doen ghy my seid': mijn Lief, mijn schoon Lerinde,
 Ghy zijt mijn Beminde,
 Eenigst' van mijn ziel,
 Lief-lockster; laes! wiens soete asems-winden,
 Deed' den Godt ontbinden
 Die mijn kracht behiel;
 Daerom mijn ramp, en naere droefheyts druck
 Mengelt 'getraen met 's Harders ongeluck.*

4.

*Vluchtigen Harder
 Sult ghy begeven
 Die uwe ziel in trou besat?
 Grafende varder,
 Dwingt ghy dat 'tleven
 Van u Lerind', door tranens-nat,
 Suchtende stroomt in water-rijcke vlooden,
 Om dat ick te moede
 Was te volgen nae;
 Die voor my schuw
 Als angstelijcke roede*

*'tDrabbigh vee dan hoede
 Nae sijn Lauwera,
 Die sijne min; en liefds-voort-teelend'-groet,
 Heeft met gevat, en kusjes v[ee]l gevoedt.*

Een of Geen.

Mey-Liedt,

Stemme: Om een die ick bemin.

Stijg nae *Thoreas*-top
 Heel'consche Reye!
 Recht *Pallas*-standaert op,
 Wil nu geleyen
 Door 't kruid'ge wout de *Satyrs* en *Najaden*;
 Want dart'le *Flora* steldt
 Veel-verwig in het veldt

Schoon bloemkes, die sy stelt,
Groen-rijck van bladen.

2.

Iuyg vreugdigh, en ontwaect,
Ys-kil'ge menschen,
Den grijsen winter staeckt,
Help my nu wenschen,
Dat *Een-dracht* mach in groene *liefd'* weer bloeyen,
Dat, g'lijck de telgen groen
Haer blad'ren open doen,
Wy onse ziele voen,
En 'tquaed besnoeyen.

3.

Siet hoe den dolle *Mars*
Van vreugd' kan schat'ren,
Die wapen-stand te wars
Sijn stem doet klat'ren,
En gord om 'tlijf den *Prince van Oranjen*
Een rusting vast gekleeft,
Daer wysheyt 'toogh op heeft,
En sterckheydt steunsel geeft
Tot spijt van *Spanjen*.

Laet ons eendrachtigh dan
Den *Heer* der Heeren
Ootmoedigh roepen an,
Dat hy vermeere
'sLands wasdom inde kracht van Oorlogs saken,
Dat hy door goeden raedt
Vast op ons Landen staet,
Noch Eendracht af en gaet,
Maer naerst'lijck waecke.

Een of Geen.

**Graff-Dicht Op d'eersamen discreten *Jacob Jansz. vander Beets*,
Prins vande Reden-rijcke kamer onder 'tWoordt: Trou moet blijcken,
*binnen Haerlem, ontslapen den***

Schoort Atrops 'tdood'lijck Schicht uws peest'rigs-taeye flits,
 Mits Fama noch uyt-braldt dees hooge Ziels bewooningh,
 Een waerden Musens-Prins, die, buyten 'thard-gekrits,
 Door Regel-maet, en Dicht, met versen looft sijn Koningh.
 Dus over-wreede Doodt, door 'tschrick eens-duyrend'-BEETS,
 Sult ghy 'tRoem-waerde loff sijns leven noyt ontrucken;
 Hy's doodt, doch altijd leeft, geeft weynigh soo veel leets,
 Of sijn onsterflijckheyt treckt uwe pees aen stucken.

Een of Geen.

**Harders-Geluck-wenschingh, Aen de eerst-hatende, daer naer
Echts-in-tredende *Amaril* met haren *Titer*.**

*Hoe kost ghy, Amaril, ziels-neig-lust dus verlaten,
En 't Echts-bereyde-Bedt steeds eygen-sinnig haten?
Hoe kost' ghy schricken doch voor d'alder-soetste vreugdt,
Daer 'tschaeck'len Twee aen Een is d'alder-grootste deugd.
Ghy wist, dat, die de Lent' sijns groey'ge levens-jaren
Wil uyten, sonder lust, van zieligh te vergaren,
Voelt d'alder-grootste pijn, die hare jeugdt verslijt,
Bewesen door de loop van 's werelds-vlugge-tijdt;*

*Maer nu dijn harde wil ziels-eenheyds-boose-quellingh
 ogt na ver-eende-lust, door neyg-spoor van versellingh,
 Nu ghy u Tifers-ziel, gelijk de Son, bestraeldt,
 Soo voelt ghy dat al-ree de vreugdt in 't harte daeldt:
 Geen vreugt die Minnens-brant, door tock'ling, kon uytblussen,
 Maer een die vreugde voedt door 'tsaem-een-zieligh kussen.
 Geen vreugdt die Tifers-lust, door 't lieven oyt versaedt,
 Maer die noch Amaril, noch Titer oyt verlaet.
 Dies gun u d'Hemel-Voogt g'u Echt-lust soo moogt minnen
 Dat ghy uyt Echte Liefd' moogt vaster liefde vinnen;
 Geen liefd' die Galathé Amintas heeft gethoont,
 Die sijne waerde liefd' boos-hartigh heeft geloont,
 Maer een die uwe graegt' soo min'lijck steeds doet leven
 Dat ghy in luck of druck een-zieligh wert gedreven,*

*Waer door u Echten-Staet sich staet-rijck vindt vernoegt,
En wensch dat Godt, hier naer, u t'saem' in d'Hemel voegt.*

Echts-Gesangh,

Stemme: Wanneer oft mijn oogen.

Ach wat lieve luyster
Flickert uyt het HOOGH!
En wat droeve duyster
Nevelt voor u oogh!
Ach wat droeve smarte,
Druckt den boesem dijn,
En verfrischt het harte
Met een soete pijn,
Nu diin Godin
Een vrou der Vrouwen,
Toont hare min, u trou te houwen
Soo langh om HOOGH de starren sullen ziin.

2. U lang-duerigh klagen,
Suchten uyt-gesteent,
Bitterlicke plagen,
Oogen uyt-geweent,
Dagen sonder hopen,

Nachten vol onlust
 Stellen voor u open
 Sachte levens-rust,
 Om dat ghy trou
 Haer ziit gebleven,
 En uwe vrou niet zult begeven
 Voor al u liefde echt'lick is geblust.

3 Wat kan u geschieden
 Grooter gunst of eer,
 Dan dat ghy 'tgebieden
 Doet der heeren Heer?
 Die u doet verwinnen,
 Een-gezielde-twee,
 Met ver-eende sinnen,
 Alle druck en vvee;
 Mits in Natuyr
 Is ramp verborgen,
 En meenigh suyr
 Ons teeldt den morgen,
 Doch, door siin wil, u luck sal ziin gedvvee.

4 Hier mee gaet dan heenen
 Daer u d'Echt geleydt,
 Daer u is verschenen,
 En u vreugdt bereydt,
 Daer de Min u zielen
 Storten sal vol soet,
 Daer de lusjens krielen
 In PIERSONS gemoedt;
 Siet hoe de bruyt
 Uyt hare oogen

Schiet vlammen uyt
 Van hoogh vermogen,
 'tgeen hem veel meer tot haervvaerts branden doet.

Harders-Klacht,

Stemme: Ach moorderesse.

Segh my wat reden,
 Schoone GALATHÉ
 Dat gy vliet ten boswaerts in?
 Vluchtigh te treden,
 Barvoets met u vee,
 Daer gy weet, dat u Titer door min
 Leyt in u glans so seer vervrout dat hy moet in brande leven.
 'tGeen, helaes! staet op miin graf,
 Met miin eygen harders-staf,
 Als een bloedige pen geschreven.

Kan ick Hard'rinne
 Laes! bewegen niet
 D'over-wreede rotsigh hart
 Juyg dan beulinne,
 Dat ghy tot verdriet
 Hebt den trousten harder getart,
 Die ghy nu voort van duysent dooden doet een de selfste doot besterven;
 Want in al mijn liiden groot
 Leydt een over-felle doot,
 Om dat ick u Godin moet derven.

Doch als't genoeg,
 Van u wreede gril,
 Door miin doot sal ziin volbracht,
 Schrickt als het wroegen
 U door Tiders wil,
 Steeds door-knagen sal dagh of nacht.
 Denk wat een naer en rusteloos ghewoel u de ziele sal ontrusten.
 Soo dat noyt miin Galathé,
 Noch haer lamm'ren, noch haer vee,
 Tot een straff sal voeren met lusten.

Om dat het smeken
 Van miin wreede smart
 Uwen boesem meer versteent,
 Hebben u treken
 'tLiiden soo verhardt
 Dat miin ooghen ziin uyt-gheweent
 Van een laeuwe vocht, gemengt met bloet, van veel duysend' bracke tranen
 Daerom wreekt u wreede Vrou
 Van u trouwe Harders trou
 Die te graefwaerts siin wegh gaet banen.

Doch voor het laeste
Schenck ick u miin ziel
Tot een offerhande wreedt,
Wilt u dan haesten;
Siet ick neder-kniel.
En u Titer die staet bereedt
Om dese doodt, door een soo wreede borst, tot een vonnis te verkrijgen
Om te marren Titors bloet,
Wreeckt u hard-verstaelt-gemoedt,
Want ick dood'lick nu sal neerziigen.

*Dies bidd' ick Harderin, harts-Engel van u Harder,
Vreugd-teelster in mijn ziel, soo langh mijn adem leeft,
Vol-doet u Hoeders beed', in 't weyen vliedt niet varder,
Of anders Titors schim staegs voor u oogen sweeft.*

Een of Geen.

**Echts-Eer-Gaeff, Ter eeren den deugd-samen konst-lievenden
 Jongman *Pavlys Pierson*, ende *Anna de Hoogh*, in d'Echte vergadert
 den 16. Aug. 1631.**

Amor summum imperium.

*Wie derft liefd's-tintel-strael (voogdes der stoutster harten)
 En haer ontduyckend'-schicht, Cupidoos flitse tarten?
 Wie oogt op't lief-gegluyr eens liefdens-lodder-min,
 Die niet door 'tstraligh vuyr suygt pijn ten boesem in.
 Geen pijn die pijnlijck smart en 'tlichaem tracht te quellen,
 Maer een die zielens-pit vol duysend' doon kan stellen,*

*Geen pijn die trouwe hulp, van vrienden raedt verbeydt,
 Maer een wiens troost in pijn, en pijn in vreugde leydt.
 O echte-zielens-graegt! hoe dringt g'u vyer'ge stralen
 In't harte van PIERSON Echt-lievend' neer te dalen?
 Hoe streelt, hoe lief-koost g'hem, en stuert sijn hart na 't HOOG,
 Onwetend' dat het hart uyt ANNA LIEFDE SOOGH,
 Onwetend' dat ghy weckt, door Annaas lieflijck loncken,
 Een Goddelijcke walmt, en kuyssche minne-voncken,
 Onwetend' dat gy 'thart deugd-lievend' soo besproeyt,
 Dat daer uyt heete min een echte-liefd' uyt groeyt;
 Dies danck zy d'Opper-Al, die haer gebonde vleug'len
 Nae 'smenschen zielens-nut kan lossen en beteug'len,
 Die 'kwensch, geschakeld' Een, u soo ziels-lievend' houdt
 Dat ghy in alle noodt u op sijn Woordt vertrouwt.*

Een of Geen.

Harderinnens-Pastorel,***Stemme: O schoone Crieckelja.****Amaril.*

Ach *Nymphje Galathee*,
 Die uwe schaepjes met de mijne weyt,
 Siet hoe mijn grasigh vee
 Drabb'ligh in het veldt haer tranen schreyt;
 Vermits u *Amaril* gevoelt
 Dat minnens-vlamme haer borst bedoelt.

Voorwaer ick heb wel eer
 Den schutterlijcken *Godt* licht getart!
 Maer nu ben ik te meer
 Door sijn geswinde toorts in min verwart.
 En mickt op my sijn flitsen al,
 Die selden een Maegt ontduycken sal.

Galathee.

Waerom en soeckt ghy niet
Den Medecijn die u dees wonde slaet?
En thoont hem u verdriet
Die gints sijn ted're schaepjes weyden gaet,
Op dat ghy wert sijn waerdste Bruydt,
En u van klagen mach helpen uyt.

Amaril.

Wat *Galathee* seyt
En kan mijn Harderinne baten niet;
Want hy dat weder-leydt,
En ras op't spoedigst' van sijn *Nymphje* vliet,
En drijft sijn vee, sijn vlockje voort,
Door vreesse hy naemaels wierdt bekoort.

Galathee.

Dat's maer een sotte gril,
 Die ghy te vast thans uwen wil in-beeldt.
 Ach! neen toch *Amaril*;
 Want hem *Natura* noyt soo heeft verêeldt,
 Maer al te seer een-sinnigh leeft,
 Daerom hy seldom een weer-min geeft.

Een of Geen.

[Corinna, 'teerste soet, uws lieve-lips-gedruck,]

CORINNA, 'teerste soet, uws lieve-lips-gedruck,
 Ont-zielde soo mijn ziel, door tover-adems-Nectar,
 Dat sy onvoeligh bleef; doch tot een groot geluck,
 Sy zieligh blijft gekluyst, in uwe oogens-treck-Star.

Een of Geen.

Harders-Klacht,***Stemme: Schoonste Nymphje van het Wout.***

Ach verharde Harderin
 Die, door min,
 Al de bergen, bosschen, dalen
 Al de starren, son, en maen,
 Doet vergaen
 Boven uyt des Hemels-Salen.

Siet u Harders volle krop
 Boven op
 Van die hoog-verheve kruynen
 Neurt dit stadigh droevigh uyt
 Op sijn fluyt,
 Dat het schatert door de duynen

Is liefs schoone borst van stael
 Of metael,
 Of gesmeet van harde bergen
 Dat sy nimmer hare slaeff,
 Tot sijn gaeff,
 Sou een minne-soentje vergen.

Steeds mijn drabb'lig woeligh vee
 Gaet dan mee
 Door de dik-begraesde weyden
 En beweent een yder tret
 Die ick set,
 Jae betraent de groenen heyden.

Somwijl pluck ick af een roos,
 Schoon van bloos,
 Schoonder als een root scharlaken,
 Die'k (gescheyde vande maets)
 In u plaets
 Vergelijck by u schoon kakaen.

Dan verêert my Vrou Pallas
 Een gewas
 Nat bedaut met 'sHemels-Nectar;
 Maer ick vind' ghy over-bromt
 Al 't gebloemt,
 Mits gy zijt de gulde trek-star.

Trek-star, die in 's Hemels-pool
 Godt AEool
 Steeds verselt met *hem* te waken;
 Op dat Boreas te strangh
 Met sijn gangh
 Niet en scheur Godt Jupijns daken.

Noyt was Harders-trou soo kleyn
 In't gemeyn,
 Datmen trouwer Lief sou vinnen
 Dies ik sweer by 'tvlockje teer,
 By mijn eer,
 Dat ik stadigh u sal minnen.

Een of Geen.

Klinckert op Cupido.

*Vraag, Leser, niet wie 'tis die 'smenschen hart bedoeldt
 Met onverwachte pijn, en bitter-soet-getroetel,
 Met lijveloos verdriet, en minnelijck gewroetel:
 'Tis hy, wiens krachten self den Hemel heeft gevoeldt.
 Saturni eerste Soon, gequetst door sijne flits,
 Ley Godtheyds glansen af, en druckte 'tsterflijck beeldsel
 In sijn her-schapen geest, voor smartens heylsaem beeldsel,
 Gedwongen als den Voogdt van 'tharde kraeck-gekrits.
 Hier buygdt den Blixem-Godt ` Wat Schepsel souder wesen
 Dat dese Dwinglands-pijl, oog-schrickigh niet sou vresen.*

*Daer Hemel, Aerd, jae Hel, voor sijne flitsen beeft!
 Dus ghy, die somtijts zijt Eratoos-vreugde-scheppers,
 En, tot Thalias-lust, ontsloote lippen-reppers,
 V wensch ick, dat hy u pijls-soete-droefheydt geeft.*

Een of Geen.

Minnens-Liedt,

Stemme: Hoe legh ick hier in dees ellende.

Princesse, die my kunt gebieden,
 En voert de sleutel van mijn hart!
 Segh oorsaeck van u vluchtigh vlieden,
 'tGeen mijnen boesem soo benart,
 Dat my, helaes! mijn droevigh leven,
 Om uwen't wil noch sal begeven.

Heb ick u niet mijn trou gesworen,
Besegelt met soo dieren eedt?
Dat ghy soudt zijn mijn uyt-verkoren,
Al waer het al mijn vrienden leet,
Maer even wisselt ghy u sinnen,
En tracht een ander Lieff te minnen.

Als ick bedenck hoe ghy gekluystert
Hebt uwe Slaeff door d'oogens licht,
Soo voel ick, dat mijn breyn verduystert
Oog-sprietigh tegen u gesicht,
Om dat het niet en kan bedencken,
Dat uwe schoonheyt my kon krencken.

Want als ick uwe heusche zeden,
Op-proncksels van u schoon lichaem,
V suycker-soete Hoofsche reden,
Voor een soo waerde Beeldt bequaem,
Eens over-weegh in mijn gedachten,
Voel ick verswackt zijn al mijn krachten.

Als ick bespeur de tover-kunsjes,
Beschildert met het lief gegluer,
Of alle de lust van uwe gunsjes,
Ge-ent in u van Vrou Natuer,
Of ander soete minne-voncken,
Soo is mijn hart van liefde droncken.

Daerom, ach! Lieff, wil my bewijsen
Dat (nae 'tverciersel van u aerd)
Wt uwen boesem yets kan rijzen
Dat my een weder-minne baert:
Dan sal ick u in al mijn leven,
In vreugd noch armoeds-noodt begeven.

Ghy sult ter werelt niet versinnen,
Of vatten in u lief gedacht,
Soo't ymmers is in 'tLandt te vinnen,
Of 'tsal u werden toe-gebracht;
Voorwaer ick sal doch nimmer rusten,
Of ghy sult hebben uwe lusten.

Geen vreugd' soo groot, door Staet geresen,
Die 'smenschen hart soo seer vernoegt,
Die uwe lust gelijk sal wesen,
Soo ons de ehte Liefde voegt.
'tGeen dat ghy wilt, dat sal ick willen,
Om u begeerigh hart te stillen.

Daerom, ach! Schoon', laet u bewegen
Door 'tlieff versoeck van uwen Slaeff,
Die hartens-tocht, en tranens-regen
V schenckt voor trouwe liefdens-Gaeff,
Die om des werelds Hoogste Staten
V nimmermeer en sal verlaten.

Een of Geen.

Mey-Gift,***Stemme: Segh Rosamonde, schoone Godinne.***

1.

Alle de winden, en noords-begieren,
 Doe d'oude HYEMS en JANUS bruyst,
 Doen MAJA binden, belet haer 'tswieren,
 Maeckt dat den ys-Vorst thans verhuyst:
 ZEPHYRUS soet, met op-gespanne kaken,
 Sietmen swoelend' raken spruytjens over-al;
 Dies yder moet voor-gaende droefheyt staken,
 Vrolyck sich vermaken in het groene dal:
 Waer hy sal sien de Nymphjens eenen dans
 Trecken rondt-om de groene Meye-krans.

2. Alle de weydjes zijn braef beschildert
Recht met 'tspinsel van Vrouw Natuer:
Schaepjes en Geytjes, hier door verwildert,
Hitsen haer PAN tot minne-kuer:
Dies hy SYRINGH, van groen-bewasse Ceder,
Vlecht een kransje weder, met gebloemt couleur:
Om sonderlingh, met al de Nymphjens teder,
Sy weer op en nedet springen sou hier deur:
Waerom dat PAN soet op sijn pijpje speelt,
En hare stem Vrouw MAJAAS loff uyt-queeldt.

3. 'tSandige duyntje der heuvels tippen,
Steeckt haer gedoken wasdom uyt'
'tWeelige kruyntje van d'harde klippen
Groeyende thans ten Hemel spruyt;
Door IRIS vat van silverige stroomen,

Diemen staegs siet komen van de hoogte neer;
 Op dat haer nat de uyt-getackte bomen
 ('tGeen haer was benomen) soude geven weer:
 Soo dat 'tal leeft, als bloem', als kruyt, als gras,
 'tGeen vaeck in d'aerd' als heel gestorven was.

4. Daerom, ô Menschen, in dees Mey-tijden,
 Her-schept u sondigh leven boos!
 Hellept ons wenschen tot sonds af-snijden,
 Dat yder breeckt sijn daden loos!
 Op dat wy t'saem in groene liefd' weer bloeyen,
 Alle quaet besnoeyen, volgen Ziels-begeer;
 Soo sal bequaem ons Jonge Jeugt op-groeyen,
 Laster-tongh uyt-roeyen, recht na Godes leer:
 Daerom, ô Mensch, gelijk het Spruytje spruyt,
 Maeckt dat u deugdt soo dringt ten boesem uyt.

Een of Geen.

Harders-Klacht,

Stemme: Doe Daphne d'over-schoone Maegt,

Granida Lieff, ô schoone Vrouw,
Waeromme verwisselt ghy mijnen dienst.
Ghy kent mijn hart, ghy weet mijn trou,
Hoe dus dan gevloten op't onvoorsienst?
En loopt, en loopt, recht nae *Camilils*
Van uwen *Titer*, die u soo bemindt,
Onder de Harders, als *Daphne* en *Phillis*,
Ghy oyt voor u vee gen trouwer en vindt.
Daerom u vluchten schort
Daer ick mijn suchten stort,

Bloedigh met tranen in't mulle sandt,
Om dat ghy u Harder dus vinnigh ontmandt.

2. Gedenckt u niet hoe meen'ge nacht
In donder en blixem, op't natte veldt,
Ick ben geweest u schaepjens-Wacht,
In 't lommerigh hutje van u gestelt?
Alwaer, alwaer de hagel-vlagen
Wt-storten op my, met windigh gehuyt;
Die bruyssigh op my zijn neder-geslagen,
En ghy u begaeft in 'tbosje ter schuyt,
Kan dan Hard'rinne siet,
Laes! mijne minne niet
Raecken u hart, veel harder als steen?
Soo blijf ick verdroncken in't nare geweent.

3. Mij *Galathea* ick verliet,
Onwaerdigh gestooten uyt mijn gedacht,
Die my nae-riep: ey *Titer* vliedt
Ghy thans voor u schoone, die nae u wacht,
Alleen, alleen on u *Granide*,
De vuyrige min, die 'thartje af-brandt,
Op 't alder-beleefste, laes! aen te bieden
In't bosjen, of wey, of schuymige strandt,
Sal ick dan sterven eer,
Dan ick kan erven weer,
Laes! uwe min voor desen bethoont,
Soo seg ick dat gy my met wreetheyt beloont.

4. Wanneer ick voor het ongediert,
Voor wolven en beyren u lammer-vlock,

('tGeen grasigh door de velden swiert,
 Beschut, en bewaer, steeds met mijne stock,
 Soeck ick, soeck ick dan nae de weyen,
 Die 'tvetste van allen, door 'tklaver, zijn,
 Om haer daer stracx nae toe te leyen,
 Gemartelt *Granide* door minnens pijn,
 Laet u bewegen doch
 Mijn tranens-regen, och!
 Stroomende valt voor u Harderin,
 Die *Titer* doet sterven, laes! door hare min.

5. Als *Titer* 'tRiff sijns sterf'lijck huys
 Met kommer en droefheydt heeft af-geleydt,
 En ghy in't veldt, dicht by u kluys,
 U gretige schapen en lamm'r en weydt,

Soo sal, soo sal haer 'tklaver, in't grasen,
 Bedauwen soo nat, met haer getraen,
 Dat 'tsilver gerol, in 'tdrabbeligh asen,
 Sal trillende hangen aen alle de blaen'
 Daer helpt geen suchten dan,
 Daer baet geen vluchten van;
 Want *Titers* geweene u soo ontrust,
 Dat u, ô *Granida*, geen hoeden meer lust.

EEN of GEEN.

[*Den Hemel gun, u Lieff, al dat ghy wenschen meugt;*]

*Den Hemel gun, u Lieff, al dat ghy wenschen meugt;
 V Harder van u scheydt, en pijnigt u gewissen.
 Hy laet u niet alleen; want ramp, in plaets van vreugdt,
 Sult ghy, in't droevig veldt, noyt by u lammers missen.*

Een of Geen.

Pastorel,***Stemme: Terwijl u Schaepjens weyden gaen.***

1.

CORIDON.

Godinne die u schaepjes drijft
 Vande bron, uyt de Son,
 Na de kant van de strandt,
 Ey ick bid ghy by my blijft!
 'kBid gy my tot geselschap laet
 Met u gaen nae de laen,
 Daer mijn hut
 Noch voor u tot beschut,
 Dicht by ons weyen staet,

2.

Daer sal ick dan schoon Harderin,
 Met een kus, tot een blus,
 Van u smart, in u hart,
 Vergelden uwe min.
 Ick wedd' dat oyt geen Nymphelij
 In het veldt soo verseldt,
 Soo gemoedt,
 Iae noch oock soo begroet
 Sal van haer Harder zijn.

3.

GRUSELLA.

Neen Coridon, ick weet gy boert
 Laet my los, eer nae't Bos,
 Galathee drijft haer vee,
 En alsoo ons bey beloerd't
 Laet my alleen met ziels-geschrey;
 Want ick sal 'tongeval
 Van mijn leet,
 Soo ghy wel Harder weet,
 Betreuren in dees wey.

4.

CORIDON.

Grusella 'ksweer u by mijn trou
 Dat ick min u Godin!
 Waer gevlucht? ach! 'tgesucht
 Pijnt mijn ziel met nare rou!
 Waerom gelooft gy niet mijn tongh,
 Die op 'triedt, vol verdriet,
 Laetstmael, ach!
 Laes! dit mijn ziels-geklagh
 Op't alder-droefst' uyt-songh.

5.

GRUSELLA.

Wel aen dan, op u Harders woordt
 Gae ick mee, vande Zee,
 In het Woudt, daer ghy houdt
 Dat niemant u verstoordt;

Dies geef ick u Lief Coridon,
 Hart en ziel, sie ick kniel
 Voor u neer,
 Jae tot een loff en eer
 Van u mijn waerde Son.

EEN of GEEN.

Harders-Klacht,

Stemme: Rosemond waer ghy vliedt.

Laura stil, hoort ghy niet
 Dat de stomme water-vliet
 Mijne min betuygt?
 Dat de Ceder voeldt
 Hoe dat de brant Phillis borst door-woeldt
 d'Eyck sijn topje buygt,
 Om dat ghy bekoordt,
 En door u min versmoordt,
 Die u ziel behoordt
 Boven al, schoon Harderin,
 Te prenten in u lieve sin.

2.

Als ick wey, langs het duyn,
 Sie ick dat de steyle kruyn,
 Vande loude klip,
 Met u Phillis treurt,
 die op de pijp sijn smarten neurt.
 d'uyr die ick uyt-kip,
 Die u is in't veldt,
 Steeds voor u vee gestelt,
 Mijne smart vertelt;
 Die, ha!, wreede vyandin
 My laes! vermoort door uwen min.

3.

Denckt hoe ick Amaril
 Heb verlaten door u wil!
 Denckt u swaren eedt,
 Die ghy, ongevraegt,
 Swoerdt, die u wel het hart door-knaegt:
 d'Aerd',als ghy die deed',
 Schudde voor u staff;
 Dies ick u antwoord gaff:
 Wee! wee! Laura straff!
 d'Aerde schudt en stadig beeft,
 Dat ghy met my ontrouwich leeft.

4.

Daer de Son rijst of daeldt,
 Of by Ethon staet en praelt,
 Al wat geeft geluyt,
 En vliegt door de lucht,
 Steent mijn pijn met naer gesucht
 'tVee krijt mede uyt,
 Met haer nat getraen,

Dat ick alleen moet gaen;
 Dies soo laet u raen,
 Eer dat laes hier uyt dit dal
 My Atrops laes! wegh-rucken sal.

5.

Nae mijn doot, waerde Vrou,
 Sult ghy wenschen om mijn trou,
 Phillis, Phillis, kom,
 Sal u naer gesucht
 Slaen dan noch dwars door de blaeuwe lucht;
 Maer niet wederom
 Sult ghy hem soo sien;
 Maer dan wel voor hem vlien,
 Dat u sal geschien.
 Dies O Laura Laura wreet,
 Keer noch van dit groote leet.

Een of Geen.

[Den Hemel van mijn vreugdt zijt ghy ô waerde Son,]

*Den Hemel van mijn vreugdt zijt ghy ô waerde Son,
 Een Leyd-star mijns gemoedt, en licht van mijn gedachten,
 Thoont, Lieff, u lieve deugdt, maeck, (dat) die my verwon,
 Heerscht, door de liefd' gevoedt, verd' boven on-mins-krachten.*

Titers-Klacht,

Stemme: Geswinde Bode van de Min.

Beleefde Harderin, waer heen?
 Schort u snelle gangh!
 Laet u vermurwen 'tbrak *geween*
 Soo veel jaren langh
 Voor u Hut,
 Of in't Landt
 Wt-geput,
 By de kant, of bron,
 Daer ick Amarilli von:
 Daer mijn Harders-fluyt
 Heeft gekreten uyt
 Al het swaer verdriet,
 'tGeen u Titer is geschiet.

Bepronkte Koesteres mijns pijn,
 Harders-Engelin,
 Hoe lang sal ick gemartelt zijn
 Door u wreede min?
 Wanneer sal
 Amaril
 'tOngeval
 Van u wil, te wreedt
 Dempden uyt u Titers leet?
 Daer ick u, mijn hart,
 Heb gethoont mijn smart,
 Daer ick voor u Ziel
 Als een Af-godinne kniel.

Wanneer de soete aessems-geur
 Van u lieve mondt
 Dringht 'tswacke voe-loos lichaem deur
 Van u fel gewondt,
 Stracks geneest
 Over-al
 Mijnen geest,
 Dies ick sal, u deugdt
 Krijten uyt, die my verheugt;
 Dies, ach! Engelin
 Schenck u weder-min
 Zieligh eens gehecht
 Aen u over-trouwen knecht.

Ach Amarilli, 'thel-geglim
 Van u starre-licht
 Heeft Titer op de dorre klim
 Door u lief gesicht,
 In het sandt
 Van de duyn,
 Soo vermant,
 Dat de kruyn, neer-buygt,
 En mijn nare smarte betuygt,
 Daer ick Harderin,
 Ligh gevangen in,
 Wreede Amaril,
 Ach! te sterven is u wil.

Doch nimmer sult ghy ongheplaegt
 Zijn van u gewis,
 En even als een hart gejaegt,
 Ongerustigh is,
 Soo sult ghy
 Tot een straff,
 Laes! om my
 Tot u graff met pijn
 Stadigh uyt-gemargelt zijn;
 Dies ick willigh ly
 Uwe tyranny
 Schoone Af-godin,
 Voesteres van Titers min.

Een of Geen.

[Geen licht van't Sonne-licht soo glanst op 'sWerelts-kruyn,]

Geen licht van't Sonne-licht soo glanst op 'sWerelts-kruyn,
 Oog-blindig door 'tgeflick haers helder Hemels-klaerheyt,
 Als ghy, O Amaril, van 'thoogst' der dorre duyn
 Beschemert mijn gesicht met nevel-rijcke staerheyt.

Pastorel,

Stemme: Wat mach Goossen doch gebreken,

Coridon.

*Waer sal ick mijn Laura vinden,
Dick bekranst met lauwer-blaen,
Om met haer ten dans te gaen,
Daer sy nimmer Coridon
Soo verlaet, noch af-gaet,
Maer hem dickmaels kussen kon?*

2.

*Ach! hoe suycker-soet moet wesen
Als ghy lipjens-spijse geeft,*

*En mijn Ziel door d'adem leeft,
Ws Nectarelijcke mondt;
Dies Laura, segh my dra
Waerom ghy mijn Ziele wondt?*

3.

*Of tracht ghy my t'over-vallen,
Als die wreede Vrou Diaen
Die Actaeon dee verlaen,
Om dat hy de Sonne-schijn
Van den dagh, naeckt aen-sagh,
Met soo menigh Nymphelijcn?*

4. Laura.

*Ach! hoe lieflijck tracht u vleyen
Mijne vryheydt af te raen,*

*Om in't klaver-bosch te gaen,
En de kransjes blader-groen
Die men draegt, voor een Maegt,
Sonder min-lust aen te doen.*

5.

*Of ghy my schoon door u woorden,
En u mal gestreel, gevley,
Ruckte van dees Maegden-Rey,
En ick Hymens Wet vol-dee,
Soud' ghy niet mijn gebiedt
Van u Laura volgen mee?*

6. Coridon.

*Al wat Laura wil gebieden
Sal mijn grage graegt vol-doen,*

*Om my nae u wil te spoen,
En u teder Lammer-vlock
Tot mijn graff duyn-waerts aff
Drijven met mijn Harders-stock.*

7.
*Dat is, dat ick u sal minnen
Met een reyne weder-min,
Soo langh als u Zieltjen in
'tSchoone lichaem is gesteldt,
En ick jou tot mijn Vrou
Krijten sal doo al het veldt.*

8.Laura.
*'tSa wel an, u lieve lusjes,
Sal ick Coridon vol-doen,*

*En u Zieltje weder voen
Met u Lauraes lieve lust:
Coridon, lieve Son,
Hier op werdt ghy dan gekust.*

EEN of GEEN.

Klinckert aen de Maegden.

Hart-breecksters! lief Geslacht! Ziel-kneusters door u oogen!
Een Schat-kist van de Min! een Liefdens-Cabinet!
Smart-voedsters inden Mensch! Sin-vinsters aen u Wet!
Vreugd-teeldsters, trots het Licht, saffranigh over-toogen!

Wil-dwingsters, die de Gaeff van heuscheyt hebt gesoogen
 Van uwe Luyer-wiegh, steeds uyt Aglajas borst!
 Ghy die den hardsten Mensch gantsch yser-hardt verkorst:
 Nu kunt, en oock voor-heen, oogh-krachtigh hebt bewogen.
 V gon ick soo veel heyls, en Dwingelandjes kracht,
 Als tintel-lichjes zijn, tot ciersel vande nacht:
 V gun ick soo veel luck van lieve minne-vonckjes
 (Tot luyster van het hart, dat u gesicht bestraeldt)
 Als ghy verdubben kunt u toover-rijcke lonckjes,
 Waer in den Minnaer steeds, als in een Dool-hoff, dwaeldt.

Een of Geen.

Coridons Min-Liedt,

Stemme: Wat speelter in mijn sin.

De lusjes van mijn hart,
 Vol suchjes van mijn smart,
 Heeft de Min-Godin tot de minnery getart;

Het dartel Wicht my quelt,
 En 'tsuchtigh pijltjen stelt,
 Op dat mijn bangh gemoedt mach sijn te neer-gevelt;
 Want de Liefd'
 My ontdieft
 De stilheyt van 'tgemoeedt,
 Gedreven door de kracht van uwe lipjes soet.

2.

Ach! ed'le Dianin,
 Ick weet dat geyle min
 'tHart nimmer heeft ontschaect uyt u verliefde sin,
 Ick weet dat minnens-lust
 'tHart nimmer heeft ontrust;
 Maer heeft, door reyne liefd', der minnen-brandt geblust;
 Dies u min, schoon godin, Betovert gantsch mijn hart,
 En buygt mijn ted're Ziel met ongemeene smart.

Ha schoone Paragon,
Wiens Phoenix gulde Son
'sHemels-gulde glans, door u schoonhey over-won,
Mijn aessems-tocht die scheidt;
Waer vliedt ghy Lieff? ach! beydt,
Aen-siet de Son, de Maen, met haer starren u geleydt`
'kSie de Maen
Die sal gaen
Haer schuylen in het gras,
Om dat mijn gulde Son soo veel te klaerder was.

4.

Ghy zijt het gulde Beeldt,
Met deugdens-kroon ver-eeldt,
Waer uyt de blonde Son hare gulde glansen steelt.
My dunckt dat Titons vuyr
Geschildert heeft natuyr

In 'tloncken van 'tgesicht, of in u oogs-gegluyr,
Even net, hare tret,
U snelle voetjens gaen,
Gelijck als of de Son verwinnen wou de Maen.

5.

Ick sweer u 'sHarders fluyt
Sal stadigh krijten uyt
Al de loff en deugdt van mijn over-schoone Bruydt
Ick sweer by 'tvlockje teer,
Ick sweer by 'sHarders eer,
Dat ick lijf en bloedt door uwe min verteer;
Dies mijn trou, Schoone Vrou,
Sal nimmer wijcken aff,
Voor dat Coridons Riff eerst leggen sal in'graff.

Een of Geen.

Pastorel,***Stemme: Christijntje bistu kranck.****Coridon.*

Waer heen schoon Galathee

Waer heen schoon Galathe?

'kWil mee

Met u soete Lammertjens,

Aen die kant, van de strant,

En 'tswalpen van de zee.

Galathee.

Waerom Lieff Coridon,

Waerom Lieff Coridon,

Ick von

Geen bequamer klaver-wey,

Dan het gras, dat daer was

Gelegen by de bron.

Coridon.

Die bron en klaver-wey,

Die bron en klaver-wey,

En ley,

Van die Hooge Boomen zijn,

Een goe ree, voor het Vee,

Genoegh voor alle bey.

Waerom dan zydy schuw?

Waerom dan zydy schuw?

En nuw,

Door 'tlommer luwe Bosje niet,

'tVlock en aest, ende graest,

Waer ick mijn schaepjes stuw.

Galathee

Om dat u Nymphje klaegt,
 Om dat u Nymphje klaegt,
 En draegt
 Een rusteloose liefd' tot u,
 En veracht, mijne klacht,
 Die naer weer-minne graegt.

Coridon.

Ghy weet schoon Bos-godin,
 Ghy weet schoon Bos-godin,
 Ick min
 Mijn Ziels-Galathea schoon,
 Amaril, ick niet wil,
 Geen dartel Harderin.

Galathee.

Sweert my dan Coridon,
 Sweert my dan Coridon,
 De Son
 Nimmer u beschijnen moet
 Soo ick niet 'tziels-gebiedt
 Vws graeg-lust over-won.

Coridon.

Ick wensch dat Godt Iupijn,
 Ick wensch dat Godt Iupijn,
 Nae mijn
 Sijn gevlamde blixem slaet,
 Soo de trou, van mijn vrou
 Gedreven oyt sal zijn.

Galathee.

Ick drijf mijn vlockjens dan,
 Ick drijf mijn vlockjens dan
 Weer van
 De dorre grijse water-strandt,
 En ick gae, volgen nae
 Mijn alder-waerdste man.

Een of Geen.

**Echts-eer-riim Aen den Eer-waerdigen, Achtbaren, Konst lievenden
Phillipvs Lovvycx Ende d'Eerbare, Deugd-rijcke Maria Hoeckgeest,
In d'Echt vergadert den 4. Sprockel-Maent, Anno 1632. in
'sGraven-Hage.**

Propert.

*Exemplo juncta, tibi sint in amore columbae
Masculus, & totum fœmina conjugium.*

Nu onlangs eer Auroor, ontlast van nevels-naerheydt,
Beglanst had berg en duyn met toertsens held're klaerheydt,
Eer Titans-blond-gestrael verwerwde 'tmorgen root,
Ick uyt mijn diepen slaep, als sluymers-los, ontschoot;
Nae dat ick was ontwaeckt wierdt stracks mijn geest gedreven
Sich, naer haer oud' gewoont, in't blaed'loos Bosch te geven,

'tGeen door Autumni-storm soo droevigh was berooft
 Dat selfs der vog'len stem oock schielijck was gedooft:
 Daer zijnd' in eensaemheydt, ontvluchtend' 'smenschs versellen,
 Gingh ick in't jonge els haer telgjes-stammen tellen,
 Soo langh op 'tdorre spits, eens kleyne kruyn-gebergt,
 Tot weer der droomen-Godt my hadt tot slaep getergt`
 Hier zijnd' in soete rust, van schepsels af-gescheyden,
 Heeft my een Maegt verselt, een Maegt, die stadigh leyden
 Sal mijne Redens-graegt: Ick meen mijn Sangh-godin,
 Die nam, gelijk sy plagh, weer stracx mijn harssens in.
 Soo dat in 'tsinnens-Choor, door d'inbeelds-mildheyts-ader,
 My docht op 'tHeel'con sat den Aller-Goden-Vader,
 Den Vader Godt Iupijn, die Pallas heeft gebaerdt,
 Die oock in't Goden-rey, wijs-straligh was vergaerdt.
 Naeu was my dese schaer, vol Godlijckheyds vermogen,
 Verschenen voor 'tgesicht mijns toe-gesloten oogen,
 Of 'khoorde stracx 'tgegalm eens soete neurs-geschal,
 'tGeen yder, op dees stem, nae-bootsend' singen sal.

STEMME: Doen ick mijn sin geheel aen Cloris, &c.

*Mogende Goon
 Wilt u verblijden
 In dese Feest,
 Vlecht nu een Kroon,
 In dese tijden,
 Soo minst als meest;
 Wilt u verheugen,
 Nu meugen
 Ziels-strijders,
 (Ha! fel gebroedt!)
 Met al de geen die waren Nijders
 Thans suypen bloedt.
 Mits nu dit Paer
 In 'Echtigh leven,
 Twee-ziels ver-eent,
 Wiens vergaer
 Oock wordt gegeven,
 Jae staegs verleent,
 Alle de Segen
 Die kregen
 Nae wenschen,
 ('tGeen is versocht)
 Alle de t'saem-ver-eende menschen
 In d'Echt verknocht.*

[Hoewel dees Goden-Sangh door-sloegh mijn duysel-ooren,]

Hoewel dees Goden-Sangh door-sloegh mijn duysel-ooren,
 Kon echter noch geen Naem van dees Echt-lievers hooren,
 Doch siende vast rond-om, met ernstelijck gesoeck,
 Sagh ick twee Namen staen in Pallas silv'r e Boeck;

Geschreven (soomen docht) met sijn' vergulde Lett'ren,
 Recht boven Sortis-Hoofd, die Echt-lust soo kan plett'ren,
 Dat sy in desen Staet, door 'tNoodt-lot van den Al,
 Haer lucks-licht-windigh Radt staegs moet en keeren sal:
 'tWas Louwicks Bruylofs-Feest, Maria Hoeck-geest mede,
 Die dees gewijde Schaer luyd-ruchtigh roemen dede`
 'tZijn die (uytgalmde sy) die, spijt d'Echt-haters aerdt,
 In echte liefd' en trouw t'saem echt'lijk zijn gepaerd,
 Nae-tredend' Vrou Natuyr, die, in dit tijdljck leven,
 Schijnt yder, nae sijn lust, een Met-gesel te geven:
 Als Gracco sijn Corneel, geen Tymon, noch Alcest,
 Die 'tEchte Bedt geleeck by sijner Honden-Nest;
 Maer die in rechte liefd', gestuyrt door liefdens-Reden,
 Staegs trachten hare echt echt-lievend' te besteden,
 Als Mythridates Vrou, Lucreets, jae vrou AEmiel,
 Op wiens echt-graegde hart dees echts-dauw neder-viel,
 Aen d'haters van de Echt, (Exempel voor ons allen)
 Moest, nae d'Hebreeusche Wet, den vollen Vloeck op-vallen,
 Den Keyser Iuliaen, jae Constantijn, August,
 Lycurgo, en Alvijn, echts-waerde was bewust:

Leest Saelmons, Abrams lust, siet Iacob wat hy dede
 Om Rachel, die veel hoon, jae swaerheydt heeft geleden,
 Soo dat een yder mensch, hoe hoogh van Godt begaeft,
 Nae desen heyl'gen staet geduyrigh heeft gedraeft.
 Dies mijn hoogh-waerde Vriendt, verlatend' d'eensaem leven,
 Sich aen een Bed-genoodt kies-keurigh heeft begeven,
 Aen een wiens eer en deught soo vlug-rijck stijgt om hoogh,
 Dat sijn gegrifte liefd' haers tweede eenheydt soogh.
 Wat aengener lust, wat soeter Zielens-blyheydt!
 Dan uyt d'een-ziel'ge Twee te soecken zielens vryheydt!
 Wat harts-verquickend' vreugdt, valt soeter voor 'tgesicht,
 Als 'tdribb'len voor haer bey haers echts-gebooren Wicht,
 Waer in haer eygen Beeldt, gantsch buyten schijn bedrogen,
 Sy spiegl'en in het glas, haers bey-verliefde oogen,
 Wanneer het lodder-Wicht het vroeg-Woordt Taet, of Mem,
 Wt-lispen sal met spel sijns eerst-gegeven stem.
 Dees Redens-recht besluyt ick strax mijn hart in-druckte,
 En Phoebus (die den slaep, mijns duysel-droom wech-ruckte)
 Om-scheen dees lieve Schaer met sijn asuyre wolck,
 En sagh in hare plaets den aller-Goden Tolck,

Die siende my verbaest door 'tgrondigh wel aen-mercken,
 Sey: Nootmans, ey, hoe dus! schrickt gy voor Pallas wercken?
 Die nochtans uwe graegt' soo yverigh bemindt,
 Dat niemant in dit Rondt oyt meerder Lievert vindt!
 Schrick niet voor dit verhael, maer wilt, door syl'bens-tellen,
 Minervaes wijse Re'en, op Regel-Dicht in-stellen.
 En wensch u waerden Vriendt Geluck in desen Staet,
 Wien niet in't tranen-dal, hoe hoogh, te boven gaet,
 Dees prickel-spoor my dwongh, in Reden-rijckheydts-reden,
 Wt d'ongesifte breyn sins-arbeydt te besteden:
 U wenschend' soo veel heyls en lucken sonder endt
 Als tintel-starren staen aen 'sHemels-Firmament:
 Dies Bruyd'gom liefdt u Bruydt, nae 'traden aller Wijsen,
 Soo sal u luck, op aerdt', op't alder-hoogst' op-rijzen`
 Ey liefst u tweede Ziel, gelijck verdient haer deugdt,
 Die, die u offert op d'lief-lentens harers jeugdt,
 Het braefste haers cieraets, het waerdste van haer leven,
 Die, die haer eygen self, vry-willigh u wil geven:
 'tIs reden dat ghy haer harts-danckbaerheydt bethoont,
 Mits sy u liefde nu met dubb'le liefde loont;

Want soo een yder Vrou, die d'Echte sal verkiesen,
 Met vryheyds eygen Staet, haer selven moet verliesen,
 En haer, met hart en sin, geeft onder 'sMans gebiedt,
 Ist reden, dat de Vrou de grootste eer geschiet.
 En ghy loff-waerde Vrou, ey wilt dees Les onthouwen,
 En volgen 'tnae-spoor in, van veel lief-wijse Vrouwen,
 Als Iudith en Susan, als Esther, en veel meer,
 Als Sara die haer Man, staegs noemded haren Heer,
 Gehoorsaem zijt in als, daer billickheydt doet neygen
 V neygingh tot sijn wil, soo zijt ghy Louwijcx eygen,
 Wacht u voor boos berisp, voor tegen-wils gestrijff,
 Voor knorringh en gepruyl, voor 'sDuyvels snood' gekijff.
 Soo sult ghy alle twist wijs-gierigh kunnen sussen,
 En wat u meer ontbreeckt, smoort dat door 'tsoet af-kussen,
 Door 'tkussen dat u Man, staegh stellen sal te vree,
 En seggen: Dat ghy wilt, Lieff kom, dat wil ick mee.
 Hier mee, ver-eende Twee, wensch ick den Heer der Heeren,
 In luck en voorspoedt wil u Kinder-teeldt vermeerren:
 Godt geeff een jongen Soon, een klapper van zijn Taet,
 Voor 'flaer, door beyder lust, voor uwe oogen staet.

Echts-Gesangh,**Stemme: *Soete Harderin.***

Tsa! wel lustigh dan,
 Meysjes in het rondt,
 Die wel singen kan,
 Reppen wildt u mondt:
 Wildt u Stemmen meng'len
 Nu in 'sHemels-Throon,
 Waer de Eng'len streng'len
 Eene Bruylofs-kroon.

2. Dat de mildheyds-strael
 Van d'al-Gevers-handt
 Op dees Zielen dael,
 Met soo heeten brandt
 Van een suyver leven,
 Buyten alle quaedt,
 Dat haer Godt wil geven,
 In dees Echten-Staet.

3. Gae dan uwen gangh,
 Die ter Bruyloft zijt,
 Sing den Heer Loff-Sangh,
 En u maeck verblijdt,
 Wil dan met my t'samen
 Dees ver-eende Echt,
 In Gods heyl'ge Name
 Loven, ende segt:

4. Loff, loff Opper-Godt,
 Heerscher van den Mensch,
 Maeck doch dat versot
 Nimmer is haer wensch
 Op des werelts-lusten,
 Haer noch onbekendt;
 Maer in liefde rusten
 Tot haer levens-Endt.

Een of Geen.

Bruylofs-Liedt ter eeren d'Eersamen Konstlievenden Jasper Kit, ende d'Eerbare Deugd-rijcke jonge Dochter Helena Jans, in d'Echt vergadert denAnno 1629. in 'sGrave-Hage.

Stemme: Grusella schoone Maegt, &c.

1.

Loff lodderlijcke Bruydt,
Die Pallas heeft gesonden uyt
Des Hemels-Throon,
V oogen, bedrogen,
Te licht, 'tgesicht, door't Wicht
Van alle de groote Goon.

2.

Loff, loff, Heer Bruydegom,
die noyt sijn Bruyt en ruyld om
Des Werelts-goedt,
V loncken, ontsoncken,
Soo'k meen, met reen, den steen
Van haer verstaelt gemoedt.

3.

Geluckigh is den Bandt
Die ons Godt den Heere vand
In't Paradijs,
Sijn Segen, als regen,
Sal gaen, en slaen, voortaan,
Op alle menschen wijs.

4.

Siet hoe dijn Afgodin
Geduyrig brant, en schittert in
De liefde soet
Hoe jeugdigh, en vreugdigh,
Ten thoon, u schoon, geeft loon
Aen 'tgeen u minnen doet.

5.

Want die sijn vlugge tijdt
 Gestadig jaegt en steeds verslijt
 In minnery,
 Door lusjes, en kusjes,
 Der Min-Godin, raectt in
 Haer net sijn vryheydt quijt.

6.

Doch als door 'tnaer geweene,
 Ws bitt're pijn, 'thart van Heleen
 Vermurrewet was,
 Door 'lijden, verblijden,
 Haer seer, veel meer, door d'eer
 Om dat sy u genas.

7.

Wel aen twee-zieligh Een,
 Schep nu de vreugt, en wildt vertreen
 V swaer ellendt,
 V leven, sal geven,
 Door jeugt, de deugt, in vreugt,
 En blijven ongeschent.

Een of Geen.

Pastorel,

Stemme: *Lestmael gingh ick my vertreen.*

Coridon
 Phyllis, Phillis, soete Meyt,
 Haest u niet, ey wat verbeydt,
 TITER met sijn grasigh Vee.
 Staet u en wacht; want hy wil mee
 Weyen met u in het groen
 Wacht, wacht, wacht, en wilje doch so niet spoen.

Phillis

Coridon, ey van my vliedt;
 U, en Titer, acht ick niet;
 Mits al 'tgeen ghy thoonen kond'
 Hou ick maer voor een valschen gront`
 En ick mijne Daphne min,
 Daer, daer, daer ick mee wey ten boswaert in.

Coridon

Harderin gedenckt hoe ghy
 Hebt door soete vleyery,
 Minne-lonckjes duysent-mael,
 Coridons hart soo hardt als stael,
 Tot u Min soo sot gemaect,
 Dat, dat, dat hy daer nu niet uyt en raect.

Doe ick 'teerste kusje kreegh
 Stracks ick met u neder-seegh
 Aen de stomme water-bron,
 Daer ick mijn Phillis om-vatten kon,
 En haer leyde in het gras,
 Waer, waer, waer ons de grootste vreugde was.

Seyd' ghy niet, dat gras en kruyt,
 Al wat uyt de aerde spruyt,
 Doch nimmermeer weer groeyen souw
 Soo ghy verruylen soudt uwe trouw,
 Die g'aen Daphne nu besteedt,
 Doch, doch, doch het sal u noch zijn soo leedt.

Phillis

Dat ghy Harder dit beroemt,
 En u Harderinne noemt,
 Daer van hebt ghy doch weynig eer,
 Dies ick u laet, en soeck Daphne weer,
 Die noch sijne Vryheydt heeldt,
 Die, die, die hem dan mijne lust meedeeldt.

Coridon

'kSegh dit, Schoon' op dese tijdt
 Niet tot roem, of u verwijdt,
 Maer dat u eerst verliefde sin,
 Dus is verkeert, van weder-Min,
 Die ghy uwen Harder swoerdt;
 Maer, maer, maer ghy nu Coridon beboerdt.

Phyllis

Wel Coridon, laet my alleen
 Drijven nae de klippen heen,
 Daer ick Daphne wachten sal,
 'tSy in het Bosjen, of in het Dal,
 En ick uwe Min verlaet,
 Wegh, wegh, wegh, want ick segh gy van my gaet,

EEN of GEEN.

Loff-Liedt op het in-komen van sijn Excell. Fredrick Henrick Prince van Oranjen, binnen den Hage, na de Over-winninge van 'sHertogen-Bosch, 1629.

Sult ghy Batavieren,
 Bralligh uyt het Veldt,
 Nu niet gaen laurieren
 V Nassauschen Heldt?
 Die door wapen-Daden,
 Die sijn Fama singt
 Voor des Hemels-paden,
 En de wolcken dringt
 Die door de noodt
 Vws vryheyds-leven,
 Sigh inde doot
 Soo graegh wil geven
 Al waer hy noch soo wreedelijck om-ringt.

2.

Denck wat voor een glory
 Kranssen moet sijn Hooft,
 Die door een Victory
 'sVyands glans ontroof,
 En door 'tkloeck aen-leyden
 Sijns Soldatens macht
 Niet soo licht wou scheidyden
 Wt het veldt onsacht,
 Voor dat hy sou
 Dees Maegt vermetel,
 Maecken een Vrou
 Sijns Glory-Setel,
 Door hem wel braeff, jae mannelijck verkracht.

3.

Ach! hoe menigh Borger
 Sal van harten graegh
 Desen Lands-Besorger
 Halen in den Haegh:
 Als sy door het swieren
 Haers schoon' wimpels-vaen,
 Desen Heldt laurieren,
 En rond-omme gaen:
 Als het geschal
 Der Krijgs-trompetten,
 En het gebral
 Van haer musquetten
 Donderigh sal dwers door den Hemel slaen.

4.

Prince die den Hemel
 Door u kracht bestierdt,
 En het aerdsch gewemel
 Door u Alheydt vierdt
 Maeck dat 'k ons Beschermer
 Tot den laetsten dagh,
 In geschriftens-marmer
 Waerdigh roemen magh;

Op dat ick hem
 Magh tot sijn eere
 Met mijne stem
 Gestaegs vermeerren,
 Die nimmer oogh in 'swerelts krits ontsagh.

Een of Geen.

Iaers-Gesangh,

Stemme: Verdwaelde Koninginne.

*Ach hard-verstaelde menschen,
 Met sondens-juck belaeen,
 Siet wat u d' Engl'en wenschen
 Een oudt hart, nieu ontdaen;
 Ontdaen in deugt, die juygend' vreugt
 Schept in 'deugdsamigh leven,
 Waer in men niet dan vroomheyt siet,
 Door Godes geest gedreven.
 2. Wilt soecken t'saem eendrachtigh
 Met Zielens vast op-stel,
 Door sondens-vreese klachtigh
 Den God Emanuel,
 Een God die doet, door 'theylsaem bloet,
 Sijns glorieuslijck lijden,
 d'Boetvaerdigen mensch, na zielens wensch,
 In eeuwigheyt verblijden.*

3. *Kom siet wat hier van boven
Door blixems-felle kracht,
Aen d'Hard'ren vaeck verschoven,
Op 'tveldt wort voort-gebracht
Een teyken groot, roept moort, hel, doot
Dees blinckend' starge klaerheydt,
Helpt d'wankel Eeu, door Iudas-Leeu
Den rechten wegh der waerheydt.*
4. *Dies sy eer-biedigh hoorden
Dees groote donder-stem,
En dees lieflijke woorden
Spoeyt u nae Bethlehem:
Daer leyt versmaet, 'trecht Davids saet
In Armoeds-Kribb' vervallen;
Dies soeckt onlust, in 's Werelts-rust
Met dartelheydt te mallen.*
5. *Dus schuwte schijnheyligheden
Ey Mensche wie ghy zijt,
En stoot, als Christi-leden,
Wegh Baet-sucht, haet, en nijdt,
Soo sult ghy meest, door Godes geest
Gantsch buyten Zielens-suchten,
Hier op de Aerdt, vry onbeswaert
Veel twist, tweedracht onvluchten.*

[Iuyg, ey ver-aerde Mensch! met een gebroocken hart,]

*Iuyg, ey ver-aerde Mensch! met een gebroocken hart,
En buygh u teed're Ziel thans voor Iehovaes-Beeldsel,
Verbergt u aenschijn niet, siet hoe des Hemels teeldsel
Gerust'lijck vrijden kan u van dijn sondens-smart;
Hy die de wreede Doodt en Duyvel heeft getart,
'tGeen strecken sal tot nut en heylsaem Zielens-heeldsel,
Mijdt, tweedracht, twist, en haet, een rechte Ziels verbeeldsel,
En eygen baet-sucht vaeck, dijn boesem houdt verwart.
Ey rijs uyt sondens-slaep, set op 'trechtvaerdigh hulsel,*

Met innerlijk berouw, brengt danckbaerheyds-ervulsel,
 Plicht-schuldigh nae Schriftuyr, en 'tSaligh-makend' woord,
 Treedt yligh vande wegh die duysterlijck doet dwalen,
 Af-leydend' nae den Poel der oud' verdoemde zalen,
 Nae veel af-leyders boos, ach mensche niet en hoordt.

Een of Geen.

**Echts-eer-rym, aenden Achtbaren, Konst-wetende A. vander Kroos,
 en d'Eerbare Deugd-rijcke Johanna Byl: in d'Echt vergadert den
 10. van Wijn-Maendt, 1632.**

Onlangs als de bruyne wiecken
 Vande stille nare Nacht,
 Door Auroraes verwig-kriecken
 En Dianaes snelle Iaght
 Waren glansigh wit verdreven,
 En den swoelen zuym windt
 'tBlader-loff dee rits'ligh beven,
 Heeft het jongh gevleugelt Kindt
 Mijnen diepen slaep gebroken,
 Blasend' in mijn Sinnens Choor:
 Op, ey, NOOTMANS, siet ontloocken
 Is des Hemels gulde gloor!
 Titons lange blonde stralen
 Domm'len door 'tbeschaeude Landt
 In 'tgeblaeuwt gebergt en dalen,
 Of aen Thetis schorre strandt
 Zijn de Goden en Godinnen,
 Trecken eenen Satyrs Dans
 Singen Loff' de Vrou van Minne,
 Streng'len eene Lauwer-Krans,
 Willen daer mee 'thoofdt bevelchten
 Van u wel-beminde Vriendt:
 Wildt sijn Loff met Versen hechten
 Aenden Hemel, die't verdiendt.

*Naeu had het blinde Wicht dees Reden in-geluystert
 Of 'ksagh de bange Nacht van 'tswarte kleedt onduystert,
 De glans van Phoebi-strael beglansde mijn gesicht,
 En schietend' uyt mijn slaep, schreef' dit slecht-vaersig Dicht,
 Om thoonen wat een eer en vreugd hy kan vergaren,
 Die, buyten geylheyds-tocht, door Echt-lust tracht te paren,
 Wat swaerheydt hy verwindt die zielens-neyg-lust doet,
 En sijn verliefde lust in echte liefde boet,
 Doch yder ist bekendt, hoe't wulps en geylheyds leven,
 Den volger van haer tocht, heeft sware boet doen geven,
 Wat onlust, wat gevaer, wat prickel tot het quaet,
 Wat tergingh des gemoeds, wat boos onheylsaem zaet,
 Wat Winter-Son van luck, wat Somer-tijdt van lijden,
 Wat droefheydt zy bereydt tot loon van voor-verblijden,*

Wat etter-stock van stanck, wat af-grondt vol verdriet,
 Wat op-getooyde Pronck van 'swerelds sotheyds-Niet!
 Maer soo wie recht in-volgt, ziels-tock-lust tot het goede,
 Kan onmins-licht-bekoor, en ziels-onluck verhoeden;
 Geen liefd' ontwesend' oyt, maer geyle Minne doodt,
 En Liefde boet de liefd', maer Min haer lust vergroot:
 Iae selfs, de Liefde is een stichtelijcke goetheydt,
 En swemmen doet den mensch in Tagys over-vloedheydt:
 Al wat sy siet of raect, al wat sy krygt of voelt
 Is liefde ongetergt, mits haer de deught verkoelt:
 Sy dringt door yser, stael, jae d'alder-koutste Noorden
 Sy tot haer eygenschap en kuysche walmt bekoorde,
 Geen sterckheydt des gemoeds, op eygen sin geheydt,
 Geen bolwerck des verstands, geen lust soo vast geleydt,

*Geen Zielens-Wensch soo groot, of diep in 'thart geresen,
 Of moet Liefds eenigh Wit, in't lest, gehoorsaem wesen,
 Als volgt uyt mijn besluit: Siet wat sy heeft gedaen,
 Met die, die Liefde noyt tot liefd' heeft konnen raen!
 Heeft Aristoot'les niet (wiens g'leertheydt wonder dede)
 Sijn trouwe Lieff Hermy eer-bied'lijck aen-gebeden!
 Wierdt Platoos dapp're geest, in't soecken der Ideen,
 Door Archenasses Liefd' niet klackloos af-gesneen!
 Aspasia, wel eer, kon Socrates bewegen,
 Wiens statigh wesen noyt tot yetwes was genegen!
 Aristoclea self haer Strato soo beviel,
 Dat sy in't nare Woudt hem tot haer Af-godt hiel!
 Iae oock de echte Liefd' heeft sulcke kracht bewesen
 In 't teed're vroulijck hart, dat yder die sou vreesen,*

*En heeft haer eygenschap voor desen meer gethoont,
Dan sy, laes!, nu in ons, of inde Vrouwen woont.
Moest' Iulia, helaes! door 'sMans waen-wetigh sterven,
Haer eerst-geboren Vrucht, en 'sWerelds-Licht niet derven?
Dronck Portia niet in, ontsinnig, vol getiers,
Om hare Bruti doodt, veel gloey'ge kolen vyers?
Dorst Marinella niet, door Malons langh verwachten,
Haer selven in een Put met haren Soon versmachten?
En Artemesia at, sonder wee of pijn,
'sMans heet-verbrande asch, om met hem eens te zijn!
Siet wat de liefd' vermagh in 'tharte van de menschen,
En dies te meer in die, die om geen Liefde wenschen;
Want hoe sy vanden Mensch noch meerder wordt versmaet,
Hoe sy hem grooter kracht, in't laetst' beproeven laet.*

*Dies mijn seer waerde Vriendt, om schuwen soo veel quaden,
Laet hem, door liefde selfs, tot Echte Liefde raden,
En schakelt sijne liefd' soo vast door sijne trouw,
Dat hy van Anna Bijl maeckt sijn een-ziel'ge Vrouw:
Een Vrouw, waer in hy vindt sijn eygen ziels-behagen!
Een Vrouw, die hy bemindt tot d'eynde van sijn dagen!
Een Vrou, wiens liefd' hy lieft, wiens droefsheyt, smart en pijn
Hem niet dan onlust kan, en tijds mis-noegen zijn:
Dies Bruyd'gom ick u wensch met uwe Bruydt te leven
Soo langh de gulde Son ons sal haer schijnsel geven,
En dat ghy nae u doodt t'saem', met ons al-te-mael,
Moogt eeuwigh met den Al betreden 'sHemels-Zael.*

Echts-Sangh,***Stemme: Segh Rosamonde, schoone Godinne.***

Alle de Starren
 Van 'sHemels-Zalen,
 Son, en de Maen, ja selfs den Al,
 Schijnen t'ontwarren
 Al 'tonluks-dwalen,
 Wat op u is, of wesen sal,
 Om dat ghy zijt, door d'allerdingen Vader,
 Zieligh nu te gader
 t'Saem' geschakelt EEN;
 Dies sal de Bron van alle voorspoeds-Ader
 U oock wesen nader;
 Mits ghy zijt getreen
 Op eenheyds-padt, een wel-gesegent heyl,
 Schuwend' lusts-top (door vele sonden) steyl.

2.

Boven de golven,
 Spijt Zees-begieren,
 Steeckt Thetis en Neptuyn sijn hoofd,

Beyren, en Wolvn,
 En Tygers tieren,
 Mits Orpheus oock dees Bruyloft looft,
 Alle de Goon, de Satyrs, en Najaden,
 Lauwer-rijcke bladen
 Vlechten tot u loon.
 Diana mee verlaet haer koeligh baden,
 'tSchijnt sy zijn beraden
 Om u Echtens-kroon
 Kransen te saem, met menigh keurigh Liedt,
 Om dat ghy dus u vreugde nu geniet.

3.

Ach! wat voor lusten
 Sal het noch wesen
 Als yder siet uyt 'tgrommigh Kroos,
 Na wijligh rusten
 Hoogh op-geresen
 Een wel so braef ontloken Roos,
 Die Pallas sal met hare Wijsheyds-Reden
 Stadigh soo bekleeden
 Door de deugdt alleen,
 Dat yder mensch met my sal seggen mede,
 Ach! hoe wel besneden
 Is dit been van been;
 Dies ick u wensch de hooghste Zielens-vreugt,
 Die ghy voor u, en d'uwe wenschen meugt.

Een of Geen.

*Af-scheydings-Pastorel.**Stemme: Schoonste Nymphje van het Wout.**Daphne.*

Ach! ys-kil'ge Lauwera
 Kan gena
 Niet u ys'righ hart erbarmen,
 Noch geen oogens-nat getraen
 Niet begaen
 Eenigh mede-lijds ontfarmen?

Denck hoe menigmael de Min
 Schoon Godin
 Heeft mijn vlam'ghe ziel doorschoten,
 En gestadigh laes! alleen
 'tDroef geweest
 Voor u harde borst vergoten.

Denck u Maegdelijcken Eedt
 (Die ghy deed)
 Deiphloos trou had afgesworen
 En u Daphne, Harderin,
 In u sin
 Swoerdt te zijn u uyt-verkoren.

Waer op gy een schoone vlecht
 Aen u Knecht
 Van u gout-geel-hayrge draden
 Tot erkentenis uws trouw,
 Schoone Vrou,
 Gaeft, om ziels-af-keer t'ontladen.

Laura.

Of gy my schoon Daphne vleyt,
 En beschreyt
 tHard verstaelt hart onbewogen
 Of gy drupplens-borren-vliet
 Stadigh schiet
 Wt u laeuw-beweende oogen.

En of ick door heerschappy
 Nevens dy
 Mocht mijn Daphnis-Ziel ver-ov'ren,
 Weynigh acht ick dat gebiedt
 Soo men niet
 Voor my strooyt de Maegdens-loov'ren.

Daphne.

Denck ons niet te boven gaet,
 Soo den Staet
 Door God Hymen is beg'nadigt,
 Want d'eensamigh leven niet
 Dan verdriet
 Baerd, en nimmer is versadigt.

Laura.

Weg, ey Daphne, weg wel aen,
 Laet my gaen
 Plucken in de Klaver-weyden,
 Een veel-kleur'ge maegden-krans
 Om ten dans
 Mijn Bos-Nymphjens nu te leyden.

Daphne.

Nu wel aen ick Laura schey,
 En beschrey
 Een verharde Harderinne,
 En ick eewigh u verlaet
 In u Staet,
 Om een trouwer Nymph te minnen.

Een of Geen.

Coridons-Liedt,***Stemme: Amaril die door u soet gelaet,****Coridon.*

Als de Son, laetst uyt haer gulde Kim
 Door d'Lentens droeff belooningh
 Lieffelijcken schoot op d'halff verdorde Landt,
 By de bron, aen 't Schevelingsche Klim,
 Langs d'af-gebroken Wooningh,
 Sagh ick Galathee vast weyden nae het strandt;
 Dies haer drabbigh Vee, schrickend' voor de Zee,
 Rugwaerts liep naer 'tgroene klaver-ree.

2.

Waer op ick, met snoode sorgh be kroost
 In 't volgen was soo vaerdigh,
 Dat ick onversienst haer 'tveldwaert in bequam
 Na de schrick, door d'heughelijcke troost
 Sy vriendelijck en aerdigh

Als een Bos-Godin, stracks m'in haer armen nam,
 En sey Coridon, Lieff mijn waerde Son,
 Wien ick min, en noyt verlaten kon.

3.

Denck wat lust u Galathea dan
 Wt d'honig-soete Lipjes
 Suyckerlijck ver-eent met lodderlijck gelonck
 Als ghy kust, stracks soo gevoelen kan,
 Dat door haer teed're tipjes
 Scheen haer lichaems ziel uyt hare boesem sonck;
 Doch dees slaverny, kan gebieden my,
 En den wil, laes, maken stracks onvry.

4.

Soo ghy mindt, en met een straf gemoedt
 Verachten wilt 'tverander,
 Suygend' staegs 'tgenot, dat uyt mijn lippen vliedt,
 Denck ghy vindt, waer mee g'u lusjes voedt,
 Te kussen staegs malkander,
 G'lijck de lieve Liefd' ons lieffelijck gebiedt;

Daerom segh my dra, 't zy doch Neen of Ia,
Of ghy my mindt, ofte Lauwera?

5. Ach!wel schoon', wel over-brave Maegt
Wiens lieffelijck getroetel
'kIn mijn teere borst, en flaeuwe ziele smaeck!
'kSweer tot loon, soo langh my d'aerde draegt,
Dat ick door Mins-gewroetel,
Stadigh na de Ziel mijns weder-Ziele haeck:
Daerom sweer ick jou, ghy zijt nu mijn Vrou,
Die ick lief, en staegs beminnen wou.

EEN of GEEN.

Filanders-Klacht.

Stemme: Garinter die 't Vee treurigh weydt.

Grusella, die Filander doet
Wt-schreyen bracke tranens-vloedt
Mits u trou, schoone vrou,
Hem is ontvallen:
Ey straelt op hem eens 'thoogh vermoogh
Vws lieffelijck medogend' oog
En besiet of hy niet
Nae dijn Schaeps-stallen,
Dan u vee, soo gedwee,
Drijven sal, dat 'tgeschal,
Van mijn Al
Moet heughelijck uyt brallen.

2.

Doe karmde *Daphnis* Harderin,
 Om dat gy met soo koele sin,
 Van haer bleeff, ende dreeff,
 Recht nae sijn Weyen,
 Hoewel sy *hem* op't spoedigst na-
 Toog, vergeselschapt met *Laura*
 Door een plas, die daer was,
 Moest van haer scheyen;
 Dies haer lust, wierdt ontrust,
 Door't gewee, dattet vee,
 Haer aen-dee,
 Een twee een-zieligh schreyen.

3.

V Lamm'ren wars van't morrhig veen,
 die drijf ik staeg na't klaver heen
 Dat daer groeyt, en besproeyt
 Wort vande Beeckjes,
 Alwaer *Amintas*, *Coridon*,
 Sijn *Silvia* genieten kon,
 Die belust, daer gekust
 Wierdt door haer treeckjes;
 Dies de Krans, en de glans
 Van haer eer, nimmermeer,
 Sy niet weer
 Sal voeren door haer streekjes.

4.

Wel an *Grusella* vyandin,
 Die stadig vliet ten boswaert in
 En te schuw, onder 't luw,
 V houdt verborgen,
 Siet ick *Filander* nedrigh kniel,
 Aenbiedend' half-verstorven Ziel,
 Die betreacht, hare klacht,
 Aen Titons morgen,
 Laes! te spae, om genae,
 van een vrou, ah de rou, sal my nou
 Voor geen doot meer sorgen.

Een of Geen.

Harders-Klacht,***Stemme: Grusella Nymphje sat, ofte Nu leef ick in't verdriet,***

Roserra schoon Godin,
 Ziel-roofster van mijn hart,
 Ah siet de brant van Titters-min!
 Hem soo verteert door bitt're smart,
 Dat my de kille doot,
 Een hulp sal zijn in mijnen noot.

Want al mijn brack geweent,
 'tGeen uyt mijn oogen daelt,
 Gemengelt met so droeve reen,
 Heeft u gemoet so hart verstaelt
 Dat noyt mijn ongeval
 V wreede borst bewegen sal.

V martel-rijck gesicht
 (Trots Phœbi blondt gestrael)
 Heeft Titters hart wel eer verlicht;
 Maer nu ick, laes alleenig dwael
 En ghy nu van my scheydt,
 Voel ik dat my de doot verbeyt.

Gedenckt u niet hoe ghy
 Laetst aende koele Beeck
 Met u gevat eens druckte my,
 En seyde: Titer u droef gesmeek
 En al u wreede pijn
 Sal haest in vreugdt verandert zijn.

Waer op ick u mijn handt,
 Mijn hart, mijn ziel, en trou,
 V gaf tot echte liefdens-pandt,
 En dacht dat ghy mijn waerde Vrou,
 Soud' wesen Harderin,
 maer laes vervormt is uwe zin.

Mijn wit-gewolde Vee
 Soeckt met u vlock gepaert
 Te grasen met Roserra mee:
 Maer laes! met eenigheyt beswaert,
 Knabbelen soo het Kruyt
 Dattet u Titers doodt beduyt.

Roserra.

Neen Titer u getraen
 Door 'tloimmer Bos gestroomt
 Beweegde my met u te gaen;
 Mits selfs soo droef het stom geboomt
 V bitt're smart uyt-steent
 Dat Roserra nu met u weent.

Titer.

Ick weet, ha! schoon Godin,
 Dat al u brack gerol
 Gesproten is uyt weder-min,
 Iae dat u hart van liefde vol,
 Nimmer oyt van Titer scheyt:
 Dies hy met u gestadigh weydt.

Een of Geen.

Pastorel, Stemme: De Iuffers vanden Hage.

Camilils.

Ey segh Harderinne Phyllis,
 Waerom mindt gy niet Camilils?
 Waerom en lieft ghy hem niet?
 Die u dickwils heeft voor desen
 Sijne trouheyt u bewesen,
 Jae gebleven in verdriet.

2. Ach gedenckt u niet de kusjes
 Die ghy my door grage lusjes,
 In het groene klaver-gras
 Druckte soo met lips-gewemel,
 Dat my docht ick inden Hemel,
 En niet op de aerde was.

3. Iae de stomme water-beeckjes
 Konnen tuygen al u treeckjes,
 En het quastigh eycken hout,
 Al u dartel minne-vonckjes,
 En u lodder-rijcke lonckjes,
 Daer Camil lagh in vervrout.

4. Doe ick laetst eens sprack Amintas
 Die wel eer van u bemint was,
 En hem sey: dat ick u sou
 Met mijn hart en ziel beminnen
 Sey hy: wilt dat niet beginnen;
 Want sy is te lichte vrou.
 Phyllis.

5. Al u suycker-soete woorden,
 Daer ghy Phyllis mee bekoorde,
 En u malle traentjes nat,
 Dat hy storte als een regen,
 Kon mijn hartje niet bewegen
 Van Camil soo dick om-vat.
 Camilils.

6. Wilt gy dan schoon Harderinne
 Dus verachten 'sHarders-minne:
 Daer Camilils in het veldt
 Nae u scheyen soo bedacht was,
 Dat hy voor u schaepjes Wacht was,
 Voor u stroye Hut gestelt.

7. Soo wil ick dan van u scheyen,
 En een trouwer Nymph verbeyen
 Voor u laten Coridon:
 Die soo dickmael aen Philander
 Seyde: dat ghy hadt een ander,
 Die u stale hart verwon.

Een of Geen.

Deiphloos-Klacht,***Stemme: Verdwaelde Koninginne.***

Waer sal mijn Laura bergen
 haer bruyn-oogs-cristalijn
 Die Deiphlo tracht te tergen
 Met toertsens-sonne-schijn;
 Want of sy niet
 Als straeltjes schiet
 Haers klaer-flonckrig gestarrent
 Schuwt selden 'tWicht,
 Waer door 'tgesicht
 Vuyr-vlammig staet en barrent.

2.

Hoewel de Lauw're blad'ren
 Gevlochten tot een kroon
 De Maegden-glans doet nad'ren
 Tot d'alder-schoonste schoon:
 Nochtans veel meer,
 Kan 'tlichaem teer,
 Een Harders hart ontsteken,
 Vermits een Maegt,
 Die schoonheyt draegt
 By Titon word geleken.

3.

Schuwt gy niet Laura 'tdonker
 Van 'tongesnoeyde Bos,
 Ey laet u lief gefloncker
 Van u schoon blondt hayr los,
 Mits u schoon pruyck,
 Streckt voor een huyck
 Vws schoon blosende kaken,
 Die 'tguld' Olymp,

Noyt tot een schimp
Swart-verwigh soude maken.

4.

Soo gy Godin tot wooningh
Wilt nemen 'flommer-dicht,
Soo gunt dan u harts-Koning
Eens daegs u sonne-licht,
Op dat de smart,
Ach! Hel mijns hart
Ziels-aem-tocht niet verstickte,
Noch teerend' vuyr
Vws pronck-natuyr
Mijn lichaem in en slicke.

5.

Want soo g'u vyer'ge voncken
Ten Hemel rijsen doet,
Iupijn, door Mins-kracht droncken
V vallen sal te voet,
En bidden dat
Ghy 'tSonnen-Radt,
Noch d'onder-aerdsche Kelders
Tot Cypris schandt
Niet af en brandt,
Maer stuyrt u krachten elders.

6.

Want of het lieve lichje
Van't tintel-starge dack
Op u lief-rijck gesichje
Ten Hemel thooft uyt-stack
Sou d'Bosjes-pronck
Wt haer spelonck,
Niet 'tbraef cieraedt op-proncken,
Ach! ick segh jae
Want mijn Laura
Sy lust-rijck sou beloncken

7.
 Daerom Laura wilt 'tlopper
 Vws luwe Bosch aen-doen,
 Op dat ghy door 'tbeslopper
 Moogt weyen in het groen:
 Mits 'tsuygend' Lam,
 Steets aende mam
 V sorge sal uyt-bleten,
 En Deiph'lo sal
 Door Bergh en Dal
 Liefs-schoonheyt noyt vergeten.

Een of Geen.

t'Samen-Spraeck tusschen Koningh Amintas, en d'Harderinne Lerinde.

Stemme: Doen ick mijn sin geheel aen Cloris.

AMINTAS.
 Sult ghy dan Schoon`
 Gestadigh vluchten
 Dus schuw van my?
 Daer ick mijn Kroon
 En Konings duchten
 In Boere-py
 Gants heb verlaten
 Door 'tpraten betovert
Van uwe Min,
 Op hoop dat mocht eens zijn ver-overt
 Een aerdsch Godin.

2. Lust u dan niet
 Meer 'theerlijck sweyen
 Eens gulde staff,
 Dan het gebiedt
 In Veldt en Weyen
 Uws Schaepjes draff,
 Noch al de Kroonen
 Die thoonen een luyster
 Van paerl, en gout,
 Dan dat gy sit in't nare duyster
 Van 'tgroene Woudt.

3. Daer en hebt ghy
 Geen heusch begroeten
 Van Prins of Graeff,
 Dan het gevry,
 En dom ontmoeten
 Eens Harders Slaeff:
 Die, laes! de magen
 Op-jagen, haers reden
 Een schaemt en bloos,
 Om dat Natuyr geen Boersche zeden
 Voor 'tHoff verkoos.

LERINDE.

4. Al het gevley
 Daer ghy Lerinde
 Door houdt bekoort,
 En het geschrey
 Tot u Beminde
 My niet en stoort;
 Mits al u suchjes,
 Haer vluchjes op-heven,
 Naer Maegdens-rooff,
 En niet en kond eensamig leven
 Ick vast gelooff.

5. Al het onthael,
 Van u heusheden
 In hoofsche pracht,
 U purpurs-prael,
 'tGebiedt in Steden
 Houdt ick veracht,
 Wanneer mijn Haerder
 Niet verder, in't grasen
 Van 't klaver-ree,
 Noch met sijn vlok in't veldt te asen,
 Loopt van mijn vee.

6. Als ick een Krans
 Vam Maegde-bloemen
 Treck om mijn hoofd,
 En ick ten dans
 Mijn naem hoor noemen,
 Dit vry gelooft,
 Dat alle de weelden
 Die teelden u Hoven,
 Zijn min dan niet
 Om dat ons armoedt houd verschoven
 Wat 'thoff besiet.

AMINTAS.

7. Sal ick u trou,
 Ach! Lieff Lerinde,
 Dan krijgen niet?
 Daer ick mijn vrou
 Mijn schoon Dalinde
 Van my verstiet,
 Sullen de Rotsen, nae-botsen
 Met suchten,
 Mijn pijnen groot,
 om dat ik niet en *kan* ontvluchten
 De wreede doodt.

Een of Geen.

Eer-Dicht Op het Maend-Schut van het blaeuwe Vaendel, gehouden op de Doelen, 1630.

Den Hage spreeckt:

Hoe bral ick 'sGraven-Haegh, Voogdesse van veel Steden!

Die van soo menigh Heldt en Ridder wordt betreden

Hoe vrolijk juych ick uyt, door 'tschat'ren van mijn Rom,

Vermits ick sellifs nu op dit mijn Maend-Schut kom:

Alwaer ick blijd'lijck sie mijn trouwe Officieren

Mijn oud-gestelde Wet eendrachtelijcken vyeren,

En weeren van haer wegh de bleeck' twist-gier'ge Haet;

Vermits mijn blaeuwe Vaen op Liefd' geanckert staet.

Dits een soo oude Wet, als Bondus heeft beschreven,

Dat my den achtsten Graeff die wetlijck heeft gegeven,

*En wilde door sijn woordt, dat ick dit vast Verbandt
 Sou stellen inden Haegh, als Pronckster van het Landt,
 Geen Pronckster door Gebou, als veel bemuyrde Steden;
 Maer een, daer over-daet in't minst' niet wert geleden:
 Geen over-daedt ick meen van een seer gulsigh mensch,
 Maer daer het blinde Recht sijn recht krijgt na sijn wensch.
 Dus vrolijck Mannen nu, een-stemmigh wilt my loven,
 Door wien de bitse Nijdt wert van u wegh verschoven,
 Voor wien de Twee-dragt beeft, die noch mijn trouwe Bort,
 Noch niemandt van mijn Volck in't minste doe te kort;
 Maer yder een bemin: Dies sal ick u van Bladen
 Doen vlechten eene Kroon, voor al u trouwe Daden:
 Om thoonen dat ick ben Lief-hebster vanderKist,
 Op wien de Nijdt vaeck grimt, doch staegs haer pijlen mist,*

*Iae mist door Deugds-Bestier, vermits een trouwe Pater
 Een scharp-suyr-wrangend' drank seer dikwils mengt met water:
 Met water dat de Twist en Twee-dragt soo versacht,
 Dat ick hem van mijn Volck als Rot-hoofd waerdigh acht.*

Een of Geen.

***Echts-Eer-Klinckert Aenden Eersamen Daniel Kappers en d'Eerbare
 Maria Gillis, in d'Echt vergadert den 4. van Oegst-Maent, 1629.***

D ruck wegh, ô bitse Nijdt, u schorre keels-geschreeuw,
 A l neer-waerts uwen kop, waer op de Adders krielen,
 E n plaegt, en knaegt het hart, der recht-verdoemde Zielen,
 N iet waerdigh zijt ghy 'tlicht vand' tegenwoordigh Eeuw,
 I n't welck op d'kil'ge borst (soo't scheen, soo kout als sneeuw)
 E er, deugt, trous-vierge vonk een-drachtelijck op-vielen.
 L aet af d'Echts-laster-wrock, mits Hymen Pacis Wielen,

K roon-voerend' henen drijft, tot Pronck van Batoos Leeuw,
 A l wat de laster-tongh staet-vinnigh heeft gesproocken,
 P licht-schuldig is die schuldt door KAPPERS doent gebroken,
 P rijs-waerdigh, dies sijn trouw nu Eere voeren kan:
 E en eer, wiens glory-Loff, door Hymen ongeweygert,
 R echt-lievend' tot de Echt, in billijckheyt op-steygert,
 S oo thoont hy dat in deugdt de mensch kan nemen an.

Echts-Sangh,

Stemme: Doen ick mijn sin geheel aen Cloris.

Al het geschreeuw
 Van Nijders-Tongen,
 Door boos verhael,
 En het gespreeuw
 Is nu bedwongen
 Door Hymens-prael:
 Alle de Nijders,
 Die wijders ontroven
 V eer en deugdt,
 Heeft thans de Echte liefd' verschoven
 Wat laster heugdt?

2.

Houd u nu vast
 In Ziels genoegen,
 Door Godes Wet;
 Want ghy ontlast

Zijt van het wroegen
 Vws eerste bedt,
 'tGeen u kon heven
 Geen leven eendrachtigh,
 Twee-ziel'ge Een,
 Dies zult ghy nu met Godt almachtig
 De Nijdt vertreen.

3.

Daerom u deugdt
 En Godlijck paren
 In Echte Min,
 Maeckt my verheugt
 Door 'tsoet vergaren
 Mijn Sang-Godin,
 Door hare Reden
 My dede ver-eeren
 Dit kleyn Gedicht;
 Dus wilt u Kinder-teeldt vermeeren,
 In God gesticht.

Een of Geen.

***Eer-Dicht, op de verjaringe van d'Eersame en seer discreten Ian van
 Noorenborgh, den 9. Augusti 1630.***

Stemme: Yets moet ick u lommer vragen.

Huyden eer de gulde wagen
 Wierdt van Delius gedragen,
 Ras beneden onse Kim,
 Wierdt nae luycking van mijn oogen
 Knap mijn dommel-geest ontogen,
 Door gesichtens schemer-schim.

'kSagh uyt 'sHemels silv're Salen
 Eerst Apollo neder-dalen,
 Stijgend op het hoogh Parnas,
 Waer de Nymphjens en Najaden,
 Vlochten t'saem uyt Nivis bladen
 Eene kroon van groen gewas.

Daer nae op de else-tackjes
 Hoord' ick liefelijck en mackjes,
 Philomela quelen uyt,
 Die de Hengstens-spring-brons-s ad'ren
 Door 'tsoet ruysschen scheen te nad'ren
 Met sijn dobbel keels-geluyt.

Dies Apolloos handt vermetel,
 Sittend' op sijn groene Setel
 Door sijn rechte vinger-dans,
 Speelde op sijn soete Vedel,
 Met gelaet, soo hoofs, soo edel,
 Dat hy kreegh den Lauwer-krans.

Tusschen 'tsoete quinkelere
 Hoorden ick gestadigh eeren,
 Ende roemen NOORENBURGH,
 Die nu vijf-en veertigh jaren
 G'luckigh steeds is voort-gevaren,
 Waer voor Gode draegt de sorgh.

Loff, loff, riefen al de Magen,
 Dat een Vrouwe heeft gedragen
 Desen Phoenix van ons Eeuw:
 Geenen Phoenix nae de Werelt;
 Maer die Zielens-woonst' beperelt
 Nae de aerdt van Iudaes Leeuw.

Heden wierdt dien Heldt geboren
 Die veel liever liet verloren
 Al 'tverganckelijcke goedt,
 Dan sijn Schepper te ont-eeren,
 Die sijn Segen gaet vermeeren,
 En na Ziel en Lichaem voedt.

Ey laet u doch, met ons allen,
 Sijn Geboortens-Dagh gevallen,
 In het laer van tachtigh vijff,
 Doe een Vrouwe wel geluckigh,
 Door de barens-noodt seer druckigh
 Baerd' een Loff die eeuwich blijft.

Hier mee sloot hy sijne Reden,
 En is schielijck wegh getreden
 Binnen s'Hemels Opper-Zael,
 Ick ontwaecte, en deelachtigh,
 Wensch ick dat u Godt Almachtigh,
 Van sijn Erff maeck al-te-mael.

Een of Geen.

Titers-Klacht aen Rosamonde.

Stemme: Aertjen is goed-aerdigh,

Segh schoon Rosamond,
 Die de Kroone voerd,
 Waerom dat ghy wondt,
 En mijn klacht beboerd?
 Daer de grage lusjes
 Van u lieve leugdt
 Hebben eer met Kusjes
 Titers Ziel verheugt.
 Siet een water-beeck
 Wt mijn oogs-cristal,
 Met een felle streeck,
 En een naer geschal,
 Stroomt al suchtend' Harder
 Als mijn Stemme klaegt,
 Om dat ghy thans varder
 Titers Vlock verjaegt.

Titer maeckt u Vrou
 Van sijn Schat en Vee,
 Biedt u aen sijn trou,
 En sijn zieltje mee,
 Titer set sijn leven
 In sijn Liefs genaed
 Sal u niet begeven
 Voor de doot hem slaet.

Ach hoe menigmael,
 In u Vaders wey,
 Heeft den Nachtegael
 Met sijn tongs-gevley,
 Soecken nae te botsen
 Titters droeve fluyt,
 Die de harde rotsen
 Drongh haer gallem uyt.

Waer dat Echoos stem,
 Door sijn holle keel,
 Riep: ach, ach, ick swem,
 Ach, ick swem geheel
 In de traentjes vloedigh
 Wt mijn Titters oogh,
 Die hy, suchtend', bloedigh
 Wt Roosmonda soogh.

Kan het droeff verhael
 Van u Titters Min,
 Vwe borst van stael,
 Wreede Tygerin,
 Niet ontdoyen weder,
 Noch mijn doot verhoen,
 Sal een Rijmers veder,
 Dit ter eeren doen.

Die hier onder leydt,
 Wreede Rosamond,
 Doode tranen schreydt
 In besloten grondt,
 Laet sijn suchjes glippen
 Also langh door pijn
 Tot dat uwe lippen
 Oock gesloten zijn.

Een of Geen.

[En weydt alleen]

En weydt alleen
 Op dese rotsen,
 Die mijn geweene
 Noch sullen nae-botsen?

2. Daer ick u menigmael
 Laes! heb gedaen verhael,
 Hoe ick alleenigh dwael,
 Verseldt met suchten,
 Het lommer-bosje buygt,
 En selfs de qualen tuygt,
 Die Titters boesem suygt
 Wt al u vluchten
 Dus waer ghy vliedt,
 'Kan u baten niet
 Alleenigh sal laten.

3. Wanneer mijn schaepjes staen
 Met swaren dorst belaen,
 Spreeck ick haer treurigh aen,
 Met dese reden:
 Ey parst uyt uwe borst
 U traentjes voor u dorst;
 Mits Titters hart bemorst
 Is, laes! t'onvrede;
 Want waer ick gae
 In wey of lommer,
 d'Echo bootst nae
 Mijn zielens bekommer.

4. En als ick dan ter sluyck
 Op eenen rouwen struyck
 In't Veldt mijn oogen luyck
 Of aen de Beeckjes,

Komt my in mijnen sin
 Flora schoon Harderin
 U troetel-rijcke min
 Vol lieve treeckjes,
 Geen vreugdt soo groot,
 Gemengt met lusten,
 Die ick genoot
 Als ghy my maer kusten.

5. Doch so mijn pijn vergroot
 En Titers hart af-stoot,
 Sal noch de kille Doodt
 U draet af-knippen`
 Iae yder spruytje sal
 U Harders ongeval,
 In't groen begraesde dal,
 Of aen de Klippen,
 Op dese aerdt
 Mijn doodt beweenen,
 Om dat ghy waerd
 Laes! harder als steenen.

6. En dan met naer gegrim,
 In 't Veldt, of op de Klim,
 Sal mijn bestorven Schim
 U Ziel bespoocken`
 Mijn toe-gesloten mondt
 Sal tuygen uwen grondt,
 Mijn oogen u verbondt,
 Met my gesproocken:
 'tGeen ghy ô Vrou
 Noch sult bejamm'ren
 Om dat mijn trou
 Beweenen u Lamm'ren.

Een of Geen.

***Titers-Klacht-Liedt, Toe-ge-eygent aen de vermaerde Konst-rijcke
Schilderesse Juffrou Catharina van Knibbergen.***

Stemme: Vluchtige Coridon verbeydt.

Jeugdige Nymphje velt-godin
 Die u Titers Vee ontvlucht,
 Die hem door u ontrouwe min
 Met een bange ziels-gesucht
 Doet schreyen, Ach! beyen
 Wilt, Lieff, doch met u Vee;
 Want Titers schaepjes willen mé,
 Ginds onder de boomen,
 Van waer men siet komen
 Een over-klare Beeck,
 Wiens streeck,
 Men weeligh siet vloeyen,
 En 'tgrasje doet groeyen,
 'tGeen aen't grasig vlokje bleeck
 Dat om u in't klavergroene velt
 Met uyt-geparste traentjes nat mijn suchjes droeff vertelt.

2.

Drijf ick mijn Vee
 langs 'tschorre strandt
 (Naer ebben van de Zee)
 Door't morrig veen of 'thete sant

'tHeeft sijn klachjes *dan* ook ree
 'tLaet-schieten, jae vlieten,
 Een laeuwe oogs-getraen,
 Dat *langs* de *duynen* af moet *gaen*,
 Waer door alle kruytjes,
 En duyn-drooge spruytjes
 Haer voedsel in het geheel,
 Of ten deel,
 Als door eenen regen,
 Vaeck hebben gekregen,
 Suygend' in haer dorre keel.
 Al het nat dat op de *sanden* droog
 Wt Titers droeff bekommert Vee, haer droeve *oogen* vloog.

3.

Denck Amaril,
 Hoe 'tsoet onthael
 Van u bruyne Kijckers-Licht,
 U gemanierde minnens-strael,
 En u lonckend' lieff gesicht,
 Vol deugden, verheugden,
 Inwendigh soo mijn ziel,
 Dat Titer buygsaem voor u viel.
 En wilde sijn leven,
 Tot offer u geven,
 Om dat gy door den brandt,
 Hadt ont-mant,
 Die u wel voor desen
 Sijn kracht hadt bewesen,
 In het ploegen van hetLlandt;
 Maer, helaes! 'tis t'eenemael verkeert
 Om dat mijn Ziel door u ghestrael, alsdoor de Son verteert.

Daerom, ach! schoonste Amaril
 Voogdes van hart en goedt,
 Of gy schoon blust door wreede wil,
 Laes! u Tygerins gemoedt,
 Soo sullen, vervullen,
 De Schaepjes mijne klacht,
 Om dat ghy my hebt ter doot gebracht,
 Noch sal voor u wreede,
 Dan weer van beneden
 Op-rijsen Titers-geest,
 Die bedeest,
 En grousaem sal wesen;
 Dus schoone wilt vreesen
 Dat gy zijt soo wreet geweest;
 Dies *hem* lief, die Zielens-troost en al
 Op sijne Amarillis set, en stadig houden sal.

Een of Geen.

Amarils Antvvoordt aen deselve.

Stemme: Ach Moorderesse.

Titer, *U* woorden,
 En u soet onthael
 Van u lieve minne-treeck,
 'tHart soo bekoorde,

*Dat ick menigmael
Aen de koele water-beeck,
Daer het weeligh kruyt, langs hare kant, men de steen-klip, op siet palmen,
Om de traentjes van u vee,
Dat mijn Ziel bewegen dee,
Weder-klagjes moest uytgalmen.*

2.

*Ach mijn gepeynsen
Stuyrde Amaril
Tot een Weder-liefdens-trouw,
Wat wil ick veynsen,
Titer ist u wil!
T'sa wel an, maeck my u vrouw,
Die uwe Ziel vast is in-gezielt, en u nimmer sal begeven,
Tweede Ziele van mijn Ziel,
Die mijn kieskeur vaeck beviel
Hartens-af-god in mijn leven.*

3.

*V droeve nachtjes,
Die ghy in het Veldt,
Met mijn Vee hebt uytgestaen,
V minne-klachjes,
Die ghy met geweldt,
Laes! uyt-parste door 'tgetraen,
Heeft Philomelaes soete stem*

*op de tackjes vaeck nae doen botsen,
Soo dat Echoos naer gegil
Vwe klacht aen Amaril
Wt-gallemdede uyt de rotsen.*

4.

*Dies ick van bloemen
Vlechten sal een krans,
Om te drucken Titers hoofd,
Niet dan tot roemen
Aen de Nymphjes-dans,
Dat hy heeft voor sich gerooft
Wt het getal der Maegden Rey een de trouste Velt-Godinne;
Dies u trouwe Amaril,
Nae haer Titers eygen wil
Hem gestadigh sal beminnen.*

Een of Geen.

Galatheas-Klacht-Liedt,

Stemme: Die mindt die lijdt veel pijn.

*Waer vliedt ghy Titer heen,
Grasend' van mijn Vee,
Door het dorre sandigh duyn?
Siet 'tminnens-brack-geween
Vws droeve Galathee,
Van de hooge Bergens-kruyn,*

Met fel geschrey,
 Bevocht dees groene wey,
 Ach! dat u wreedt gemoedt
 Galathea treuren doet.

2.

V Lamm'ren die ghy graest,
 Bleeten door de pijn,
 Die u Harderinne voeldt,
 Ach! Titer u doch haest,
 Haest u Titer mijn,
 Eer de bleecke Doodt bedoelt
 Mijn teder hart,
 Door minnens felle smart,
 Die vaeck u Galathee
 Treuren doet, door *Zielens* wee.

3.

Laetst als ick 'tschaepje teer
 Dreef uyt dees groene wey,
 Na den Els met grooten rouw,
 Song 'tNachtgaeltje weer,
 In dese groene ley,
 En sey: Titer is ontrou,
 Die sijne min,
 Niet aen sijn Harderin,
 Wil geven door geschrey,
 Noch door soete mins-gevley.

4.

Als ick mijn teed're leen,
 Gae rusten in het veldt,
 By mijn Schaepjes allegaer,
 Om dat ick ben alleen,
 Den Echo my verselt,
 Die mijn klacht wil bootsen nae,
 Ick sie de blaen
 Oock nimmer stil en staen,
 Vermits mijn hart ontstelt,
 'tLofje aen de Boomen quelt.

Daerom, O Titer wreedt,
 Her-set u straff gemoedt,
 En u Harderinne mindt,
 Geef blijdschap voor haer leet,
 Geef Min, die minne voedt,
 Maeck de weder-min verwint;
 Doch alle schae
 Die door u ongenae,
 En straffigheydt,
 Hare doodt-schicht hadt bereyt.

Een of Geen.

Pastorel,

Stemme: Soo't begint.

Titer.
 Segh Amaril,
 Wel lieve soete Meyt,
 Waer toe zijn al dees Kranssen?

Amaril.
 Om uwent wil
 Is't Titer, ach! wat beyd?
 'Kweet dat ghy sult gaen danssen
 Met Galathee,
 Titer, ey, gae mee,
 Langs dese kant,
 Daer sult ghy vinden de groene Mey geplant.

Titer.

Nimphje hoe dus?
 V bruyne tover-git,
 Is dat u Slaeff ontogen?

Amaril.

Titer, ey sus,
 Ey sus, wat Titer, dit
 Kan ick doch niet gedoogen,
 Dat ghy verlaet,
 En nu weder haet
 Uwe Godin,
 Die uwe lusten verquickt met weder-min.

Titer.

Al het verhael,
 'tVerwijt, en minne-waen
 Kan my, O Nymph, niet krenken,
 Hoe menigmael,
 Laes! heb ick moeten gaen,
 (Wilt dit doch eens gedencken).
 V wolligh Vee,
 Drijven in u stee,
 Nae hare stal,
 Als u mijne staff wel vaeck getuygen sal.

Amaril.

Titer, tot loon
 Vws trouwe Harders dienst
 Vaeck aen mijn vlok en schapen
 Vlecht ick dees kroon,
 En tot u Zielens-wienst,
 Spijt Galatheas knapen,
 Maeck ick u dan
 Titer tot een man,
 In dese Mey,
 Neem tot getuygen het grasje vande wey.

Titer.

Al het Gebloemt
 Dat cierend'lyck uyt-dringt
 Rondom dees steyle klippen,
 Vreugdigh dit roemt,
 En Philomela singt,
 Reppend' haer ted're lippen,
 Roept, met geschal,
 Bruyloft over-al,
 Met Amaril,
 Dies laet ons weyden, en Titer houdt u stil.

Een of Geen.

Pastorel

Stemme: Ach Amarilli soet.

Daphne.

Lerinde waerde Maegdt,
 Die schoonheydts Kroone draegt
 Boven de Bosch-godinnen!
 Siet Daphnis brack getraen
 Moet als een Beeckje gaen,
 Door u verharde sinnen,
 Daer nu het Rotsje mijn wee
 Wt-gesteent
 Heeft, en weent,
 Mits het meent,
Ghy ver-eent
Hebt mijn Vee.

2.

Het bruysigh Beeckje schreyt,
 Dat ghy alleenigh weydt
 Langs dees verheven kruynen,
 Mijn jongste schaepje blaet,
 Dat ghy dus van my gaet
 Weyende langs de duynen,
 Daer het sijn tranende oogh
 Dan uyt-giet, Laes! om niet
 Ach! 'tverdriet, my geschiet,
 Al te hoogh.

3.

Daerom, ô wreede Vrou!
 Die smelten doet in rouw
 Uwen soo trouwen Harder
 Segh doch waerom dat ghy
 Grasende, laes! van my
 Drijft uwen Schaepjes varder?
 Die ick in't klaver wel eer
 Onverbaest, heb geâest,
 Dus en raest niet, maer graest
 By my weer.

4. *Lerinde.*

Ach! Harder u Lerind',
 U niet, maer Titer mindt,
 Die ick wel heb gesworen:
 Dat hy (soo langh de Maen
 Kan om den Hemel gaen)
 Echtigh, als uyt-verkoren,
 Eeuwig sal heersschen mijn sin,
 Om dat Hy, nevens my,
 Even bly, aen mijn zy,
 Bleeff door min.

5.

U eerst-gesworen Eedt
 Die ghy Lerinde deed'
 Besigh in ons Vryage,
 Sal 'tNachtgaels geluyt
 Droevigh noch krijten uyt,
 In uwe groen Bosschage,
 Daer noch het stomme geboomt
 Vande Laen, hare blaen,
 Laet op-gaen, door't getraen
 Datter stroomt.

EEN of GEEN.

Liefds-versoeck van Titer aen Galathe

Stemme: Lieve Dochters vol van jeugden.

Schoonste, soetste Harderinne
 Vrou van Titors trou gemoet,
 Die de Minne-vlamme voedt,
 Wanneer sult gy weder-minnen?
 Wanneer sal mijn schaep, en vee
 Wesen by mijn Galathee?

Voor mijn dartel Amarillis,
 Met haer op-getooyt çieraet,
 Kies ick uwen slechten Staet,
 Sy weet nau wat dat haer wil is,
 Soo baldadigh, los van sin,
 Liever dan mijn Harderin.

Voor haer goud-vergulde Zalen,
Op-gepronckte Konings-Huys,
Kies ick Galatheas Kluys,
Die door stroyen-glans kan pralen,
Schoonder dan de schoon' Auroor,
Schoonder dan de Sonnen-gloor.

Voor haer Thorens-hoog-getimmer,
Op-geschote gevels-dack,
Kies ick 'tlage Velds-gemack
Voor het preutsche Hoofs-geschimmer,
En het nijdigh Hoff-gesin,
Kies ick mijne Bosch-Godin.

Voor de soete lecker spijsen,
Op 'tgesuyckerd' hoofs-behulp,

Kies ick onse water-schulp
Daer ick mee (als 'twater rijsen
Komt uyt 'tRotsje dick bemorst)
Lessen kan ons beyder dorst.

Wilt mijn weder-liefde loonen,
Voedsteresse van mijn Ziel,
Sie, ick voor u Altaer kniel!
Danckbaerheydt bereydt te thoonen,
Engelinne! waerde Vrouw!
Schenck u Titer uwe Trouw!

Dan sal ick u deugde singen
Op mijn rouwe Harders-fluyt,
Dat den galm sal barsten uyt:
Waer van dat de Harders springen
Sullen lustigh op en neer,
Tot mijn Galatheas eer.

EEN of GEEN.

Titers Minne-Klacht,***Stemme: Het glas van mijn geneugt.***

Ach! Flora schoon Godin,
 Harts-Engelinne,
 Veranders ghy u sin,
 Laes! in on-minne?
 Daer het proncks-gegluyr uws lodder-oogen,
 V trouwe Harders-hart
 Tot blijdschap heeft getart,
 En vaeck bewoogen.

2.

Laes is de lieve lust
 Vws suycker-kusjes,
 Waer mee ghy hebt geblust
 Mijn grage lusjes,
 Wt u frissche jeugt dan gheheel verdreven?
 Moet ick, door angst en noodt,
 Noch treden inde doodt,
 Wt dit mijn leven.

3. Iae 'tsilverigh gerol
 Mijns tranens-regen,
 Sal 'tBeeckje maken vol,
 Sonder bewegen,
 En het vlugh-gewieckte Vee in bosch en dalen,
 Sal dit in Titers stee
 (Deelachtigh van sijn wee)
 Noch droef af-malen.

4. Mij trouwe Amaril,
Heb ick verlaten,
Iae door u eygen wil,
Veel Hoofsche Staten,
Seer trotselijk ontseyt aen mijn Granide,
Die als een waerde Vrouw,
V Harder hare Trou
Eerst aen wou bieden.

5. V eygen ziels gewis,
In 'thart geschreven,
Sal self getuygenis
Mijns trouheydt geven,
Dat ghy de oorsaeck zijt van al mijn quaden,
Daerom tot weder-min
Laet Flora schoon Godin,
Voor 'tlaetst u raden.

Een of Geen.

***Echts-Luck-VVensch, Aen den wijzen, hoog-geleerden Ioh. Coomans,
Advocaet voor den Hove van Hollandt, ende d'Eerbare deugd-rijcke
Juffr. Cornelia Hvlsthovt, in d'Echt vergadert den 12 Febr: 1634.***

AD THALAMOS NUMINE PROSPERO
QUI COELUM, SUPERI, QUIQUE REGUNT FRETUM
ADSINT! CUM POPULIS RITE FAVENTIBUS!

Naeu had Dictynnaes Toorts, 'tveelverwig velt ontduystert,
En Delius haer plaets met klaerheyds-lamp beluystert,
 Naeu was het sweet'righ Jacht den Breydel aen-gedaen
 Of ben met Vrou Auroor in't blaed'loos Bosch gegaen:
Daer zijnde, niet verselt, dan met de stomme Boomen,
Heb ick een Hemels-Schaer in mijn gesicht vernomen,
 Die neev'ligh was om-wolckt met een soo twijfel-Ringh,
 Dat 'tscheen een schemer-schim mijn oogs-gesicht bevingh;

Doch nae een weynig tijds verdween dees nevels-naerheydt,
 En sagh in hare plaets een held're Sonnens-klaerheydt,
 Die dees bewolckte Schaer goud-schitt'righ had bestraeldt,
 En Hemel-glinster-rijck rond-om haer was gedaeldt.
 Tritonia voor eerst, gehelmt, en vol van pluymen,
 (Tot teycken, dat haer kracht het onverstandt doet ruymen)
 'tGeen 'smenschen-dommel-breyn soo menigmael beswaert,
 Heeft haer door 'tGroen gesicht aldaer geopenbaert.
 Den tweeden was dien Godt, die aende Nijsche wat'ren,
 (Daer Chelon om Lariss' sijn stem noch uyt doet klat'ren)
 De doode Schildt-padts-Lier voor sijn geslangde Staff,
 Aen Phoebo, door ver-reuyl, eer-biedigh over-gaff.
 De derde was de Vrouw, wiens Godtheyds-schoonigheden,
 Op Eryx steyle kruyn, min-rijck zijn aen-gebeden,
 Wiens hooge schitter-strael soo vuyrigh heeft geblaect,
 Dat sy den Wapen-Godt, harts-dwingend' heeft geraeckt.

Dees siende dus ver-eent, ben ick haer wat genadert,
 En achter eenen Boom, hoe-wel hy was ontbladert,
 Heb ick my neer-gekromt, op dat ick sou verstaen
 'tGeen uyt de wijse mondt van Pallas mochte gaen.
 Nau had ick op-gerecht mijn rusteloose ooren,
 Of kon de held're stem van dese Maget hooren,
 Die, met een hartens-wensch, aen-riep den Godt Iupijn
 Met Juno en Diaen; die al-tijdt oorsaeck zijn
 Van 'tEchtelijcke Bedt, en 'tZieligh-een vergaren,
 Iae menigh Bruylofs-Feest voor ongeluck bewaren:
 Ghy die u Toortsen draegt, gemaect van Dennen-Hout,
 Voor yder een (sprack sy) die echtigh is getrout,
 En die den slaep uws hoofds, om-druckt met roose-kranssen,
 Om Bruyd'gom en de Bruydt voet-drilligh voor te danssen
 En gy, ô Bruylofs-Star, die (inde locht gesticht)
 Tot blijdschap van dees Feest, het vrolijck Huys verlicht,

En al te traegh op komt voor die, die stadigh minnen,
U bidd' ick, laet u t'saem' op dese Bruyloft vinnen,
Op dat, indien de Nijdt haer swarte Toorts ontsteect,
Ghy, die door Echtens-bandt aen duysent stucken breeckt,
Op dat, soo Tisiphon haer twistigh vuyr mocht stoocken,
Dat sult, met Hymens-Lamp, door klaerheydt over-roocken,
Op dat, soo hier Megeer haer nijdigh kruysel sprejdt,
Dat wort door Een-drachts-lust en liefd' te neer-geleydt.
Hier op sprack Godt Mercuyr: Ghy, die uyt uwe harssen,
Met Diamanten-Bijl de Wijsheydt uyt kondt parssen,
En hebt tot 'smenschens-nut u bekenneel geklooft,
Op dat die vallen sou, in yders Schepsels hoofd,
U bidd' ick, dat ghy hier u mildheydts gonst laet dalen,
Op dat die 'tBruyd'goms hart in Wijsheydt magh bestralen,
Op dat sijn boesem voel, met wien hy is verknocht,
En Waerom d'eene Ziel in d'ander is gebrocht!

Wt hadt der Goden-Tolck; mits Cypria door reden
 Hem hadde tot Besluyt van sijnen Wensch gebeden,
 Om thoonen dat sy was een oorsaeck van de Feest,
 Een Stuyr-Vrou tot 'tVergaer, door echte Liefdens-Geest.
 O (sprack sy) wat een Liefd' heb ick met Liefd' gemengelt,
 Die dees Een-ziel'ge Twee vast heeft in Een gestrengelt,
 Wat trouheydt des gemoeds heeft COOMANS hart geraekt,
 Als haer Deugds-tintel-Strael heeft op sijn borst geblaect:
 Wanneer haer Zeden-glans ('tçieraet van schoonigheden)
 Hy selfs in sijn gedacht lust-rijck heeft aen-gebeden,
 Wanneer Liefds-ee-nigh-Wit sijn kies-keur heeft bestraeldt,
 Dat hy uyt d'Eerste Min Echts-trouheydt heeft gehaeldt;
 Want sonder mijne kracht, een voedster van de Minne,
 Kon hy sijn hartens-tocht in 'tminste niet beginnen,
 En mits ick Teeldster ben van 'tMenschelijck Geslacht,
 Heb ick door Liefd' in Liefd' dit Houw'lijck voort-gebracht.

Op dan, gewijde Schaer! en laet ons al de Goden
 Tot hulp van dese Feest, op dese Bruyloft Nooden;
 Op dat dees heyl'ge Echt gedy tot zielens-Vreugd,
 Die haer, en al haer zaet, in eewigheydt verheugd!
 Nadees vol-eynde Reen, sagh ick de wolcken scheuren,
 En dese Schaer het hoofd ten Hemelwaerts op-beuren
 En rijsen uyt 't gesicht` Ick bleeff alleenigh staen,
 Doch ben geheel verblijdt te rugwaerts thuis gegaen,
 Met wensch, dat 'tgeen dees Schaer u wensch'lijk heeft gegeven
 Ghy staegs in liefd' verêent, soo vreugdigh moogt beleven
 Dat (g'lijk het HULSTEN-HOUT staegs groen in 't groeyen blijft)
 Den Hy, en oock de Sy, in vruchtbaerheydt beklijft.
 Op dan Speel-noodjes op! laet uyt u keeltjes springen
 De Stemme van dit Liedt; op dat ghy door het singen
 Het harte van de Bruydt vreugd-gierigh soo vermaeckt,
 Dat sy met haren Man, door lust te bedde raeckt.

Echts-Sang,

Stemme: De Juffers vanden Hage.

I.

*Tsa! Wel op aan soet Meysjes,
Die wel hondert duysent reysjes
Door u helder stems-geluyt
Yder Minnaers-hart betovert,
En dat dickwils hebt ver-overt,
Singh dit Bruylofs-Liedje uyt.*

II.

*Ach hoe vrolijkdat den Mensch leeft
Die sijn Echte-Zielens-Wensch heeft,
En hoe jeugdigh hy vergaerdet,
Werdt in dese Feest bewesen,
Daer de Vreugdt is hoogh geresen,
Die de Echte Liefde baerdet.*

III.

*Daerom laet ons met ons allen
Dese Bruyloft wel bevallen,
En oock bidden Godt den Heer
Dat de Echt-Star magh op-rijzen,
En het luck aen haer bewijsen
Tot sijn hoogste Loff, en Eer.*

IV.

*Dies wy oock met vrolijckheden
Dees twee-een-gezielde Leden
Wenschen al de hoogste vreugdt
Die den Hemel haer kan geven,
Om soo lievigh t'saem te leven
Dat de Liefd' haer hart verheugt.*

V.

*Siet ghy niet de minne-vonckjes,
En de wel-gestelde lonckjes
Van ons lodder Bruyds-gesicht,
Dat haer Lieff soo kon bestralen,
Dat hem moest in't harte dalen
Echtens-trou soo vast gesticht.*

VI.

*Daerom Meysjes nu wy scheyen
Wil de Bruydt nu doch geleyen
Nae de soete lieve rust,
Die het Bedde nae't ver-eenen
Haer met vreugde sal verleenen
Door haer liefdeloose lust.*

P. Nootmans. Een of Geen.

Pastorel,***Stemme: Vroutje is u man niet thuys.****Titer:*

Nymphje wilje so ter vlucht,
 Mits Apolloos krusel,
 Daeldt by Thetis uyt de lucht
 En Diaen haer hulsel
 Nu vol-toyt met naer gesucht
 Tot ds nachts vervulsel?

Sylvia.

2. Harder wat sou my de nacht
 Niet dan droefheyte geven?
 Wie sou voor mijn schaepjes wacht,
 (Die van angste beven)
 Tegen aller beesten macht
 Stellen sijn jongh leven?

Titer:

3. Dat sal ick u Titer doen,
 Set u by my neder,
 En in't Bos u schaepjes hoen,
 Daer ick u van Ceder
 Eene Krans in 't klaver-groen
 Vlechten sal dan weder.

Sylvia.

4. Of het schijnssel vande doot
 Harder my eens kusten?

Titer:

Sylvia ten waer geen noodt:
 Slaep hier vry na lusten,
 En wilt veyligh in mijn schoot
 By u Titer rusten.

Sylvia.

5. Of ons dan een wreede Leeu
Listigh quam betrapen?

Titer.

Dan sal ick met hel geschreeuw
Wecken al de Knapen,
Die met reckingh en gegeeuw,
Hoeden hare Schapen.

Sylvia.

6. Titer nu ghy om mijn min
Hebt dus langh gehengelt,
En ghy met u Harderin
Ziel in Ziel vermengelt,
Soo wert u dan na mijn sin,
Echtens Krans gestrengelt.

Titer.

7. Sylvia als ghy my kroont
Met de roose Bloemen,
Sal ick gaen daerPhyllis woont,
En ons Bruyloft roemen,
Om dat ghy met minne loont
Vwen Naem haer noemen.

Een of Geen.

Eynde.

Tafel.

Ach! schoon Amarillis.	37.
Ach wat lieve luyster.	56.
Ach Nymphje Galathee.	63
Ach verharde Harderin.	66.
Alle de winden en noords begieren.	73
Ach hard verstaelde menschen.	113.
Alle de Starren.	121.
Ach ys-kil'ge Lauwera.	123.
Als de Son lest uyt haer gulde kim.	125.
Ach Flora schoon Godin.	160.

Beleefde Harderin, waer heen?	86.
Dartele Schaepjes.	47.
De lusjes van mijn hart.	94.
Ey sie malle Teunis.	44.
Ey segh Harderinne Phyllis.	131.
Granida Lieff, ô schoone Vrou.	76.
Godinne die u schaepjes drijft.	81.
Grusella die Filander doet.	127.
Huyden eer de gulde Wagen.	141.
Ieugdige Nymphje Veld-Godin.	149.
Laura stil, hoort ghy niet.	83.
Loff lodderlijcke Bruydt.	108.
Lerinde waerde Maegt.	157.
Nymphje wilje soo ter vlucht.	171.
Onlangs eer Auroor.	145.
Princesse die my kunt gebieden.	69.
Phyllis, Phyllis, soete Meyt.	109.
Roserra schoon Godin.	129.
Segh Rosamonde.	39.
Stijgh nae Thoreas top.	42.
Segh my wat reden.	58.
'tSa wel lustigh dan.	107.
Sult ghy Batavieren.	111.
Sult ghy dan Schoon gestadigh.	134.
Segh schoon Rosamondt.	143.
Seg Amaril, wel lieve soete meyt.	155.
Schoonste, soetste Harderinne.	149.
Treurt benaeude borst.	33.
Titer u woorden en soet onthael.	151.
Waer sal ick mijn Laura vinden.	89.
Waer heen schoon Galathee.	98.
Waer sal mijn Laura bergen.	232.
Waer vliedt ghy Titer heen?	153.

**Eer-Schaduw, volgende de Minne-Spiegel van den soet-vloeyenden,
konst-rijcken P. Nootmans.**

Narcissus siet sijn Lieff, al siet hy niet met-al;
De Spiegel doet het niet, maer 'tin-sien maeckt hem mal:
Hem roert het Waer en Hoe, wie roert het Nu of Dan;
Al staet de Baer voor Deur, Mans-Noot die klopter an.

A. D.

Cupidoos gesmeede Grendel-Slot, *Passende achter den Sin-rijcken Minne-Spiegel van den Reen-rijcken Poëet P. Nootmans, tot in-geschreven Lofs-versekeringe, en uyt-sluytinge der Berispinge.*

Ghy Lievers van de Konst, en sinne-rijcke Geesten,
 Die u Gedachten smeeft op 'taenbeelt uws Verstandt,
 En gierlijck ciert u Tael van 't oudt Bataefsche Landt:
 Siet wie dees Grendel smeeft! Een die den alder-meesten
 Van al de Goden dwingt, tot droeff en blijde Feesten
 Dien segh ick, die soo rap den Hamer neemt in handt
 Selfs vanden mancken Smit, die Hemel-tergigh brandt
 Met Brontes stadigh aen, en and're grove beesten:
 Een Grendel-Slot, waer mee nu desen blinden Godt
 Dees Minne-Spiegel sluyt door 'tMoeders lief gebodt;
 Op dat den lichten Moom, (die alle redens-krachten
 Begrimt, en boos van aerdt, met spotternyen loont)
 Dees Spiegel-Stichters Eer niet steel; maer blijf gekroont,
 En eeuwich zy gegrift in yder mans gedachten.

G. van Wesel [...]